

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZOMBAT 1925 május 16.

131. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

KÖZBESZÓLÁS

Az erdélyi magyar pártoknak vannak képviselői a román törvényhozásban, akik hittel és vitézül verednek az erdélyi magyarság követeléseinek teljesítéséért és sérelmeinek orvoslásáért. Az erdélyi magyar pártoknak van ha nem is választói számának megfelelő parlamenti képviselője s az erdélyi magyar párt mégis kevesli szenátorainak küzdelmét. Amikor a hatalom erőszaka a csiki magyar választók szavazatait megsemmisítette, az erdélyi magyar párt román nyelvű proklamációval fordult az ország nyilvánosságához, bár a szenátus elé panaszt nyújtott be a választási atrocitások ellen s bár a kamarában is szóváltették a választási visszaéléseket. A román közoktatásügyi miniszter törvénytervezetet készített az iskola-reformról. Ez a törvénytervezet sérti a kisebbségi iskolákat és nem ismeri el az anyanyelven való oktatás kötelezőségét. A törvénytervezet ellen bizonyára komoly és bátor harc indul majd meg a törvényhozásban s bizonyosnak kell tekinteni, hogy az erdélyi magyar párt parlamenti képviselője erején túl fog résztvenni a küzdelemben. Az erdélyi magyar párt azonban nem elégszik meg a parlamenti harccal, a párt vezetősége ismét manifesztummal lép a közvélemény elé s az ország román népét román nyelvű kiáltványban világosítja fel törekvései igazságáról, panaszai jogosultságáról s a tervezett rendelkezések céltalanságáról és jogellenességéről.

Az erdélyi magyar pártoknak van parlamenti képviselője s az erdélyi magyar párt vezetősége mégis proklamációkkal, manifesztumokkal és kiáltványokkal is vesz részt a politikai küzdelemben s nem csekély eredményeket ér el a fölvilágosítás lebecsülhetetlen munkájában. A jugoszláviai magyar pártoknak nincs parlamenti képviselője. Talán ez a fájdalmas tény arra ösztökéli a pártvezetőséget, hogy parlamenten kívüli harccal pótolja azok munkáját, akik kimaradtak a nemzetgyűlésből? Talán ez a szomorú valóság fokozza a munkakedvet, melegen tartja a lelkesedést s önfeláldozásig fokozza az áldozatkészséget? Oh nem. Az erdélyi és jugoszláviai magyar pártok között az is a különbség, hogy amíg az erdélyi magyar párt nem elégszik meg a magyar szenátorok parlamenti küzdelmével s a parlamenten kívül is harcol, küzd, lelkesít és verejtékezik, addig a jugoszláviai magyar párt február 8-ika óta ugyanazt végzi, mint amit a nemlétező parlamenti képviselője.

*

Ha nem lenne megrikatóan szomorú, jóleső derűvel kellene fogadni azt a magyarizációt s azt az igazolást, amit a magyar pártvezetőség mai politikájának védelmére a legelszántabb újságolvasó kap. Az csak mosolyt kelt, amikor „hozzánk érkezett levelek százai”-ra hivatkoznak —

egyetlen érvül. Ezeket a „hozzánk érkezett levelek”-et soha senki nem írja meg és soha senki nem adja föl. A fantáziátlan vezércikkíró néha „kemény szavu, nehéz mozdulatu magyar”-t állít oda az íróasztala elé. Mi már, fájdalom, tudjuk, hogy ez a magyar, legjobb esetben, a szerkesztőségi szolga. S ami levéltöredék olykor az utóbbi időben egyre sűrűbben megjelenik, az ott készül a szerkesztőségben. Nem létező levelek százaival a szerkesztőségben készült levéltöredékekkel akarják igazolni azt a passzivitást, amit rákényszerítenek a magyarságra? Stílus mindenestire van bennük: a *nemlétező* aktivitást *nemlétező* levelekkel igazolják.

*

S az egyetlen érvük az, hogy — íme, bizonyosság Isten előtt — a magyar nép nem tiltakozik ez ellen a politika ellen. Ez igaz: a meg nem kérdezett magyar nép nem válaszol,

a meg nem hallgatott magyar nép nem beszél. A tunyaság politikája fáradttá teszi a népet is. Ha a vezetőkben meghalt az agilitás, mozdulatlanná fájrad a nép is. Miért nem mondják ki inkább a passzivitást? Hiszen lenne erre is indok, erre is lehetne találni érveket s a főkorba-csolt fájdalommal meg lehetne szépitni azt a kényelmes semmittevést, amit a passzivitás mögé elbujtatnak. De ha a kormányzati politikával szemben vállalt passzivitás helyett saját népükkel szemben mennek passzivitásba, hogyha azért, mert cselekvésre képtelenek, megfosztják cselekvő képességétől a magyarságot is s hogyha azért, mert iróznak az aktivitástól, passzivitásba kényszerítik a magyarságot is, akkor a magyarság föltartóztatathatatlansággal elérkezik oda, hogy ne tartsa vezetőinek azokat, akik magukat még annak tartják.

A parlament elfogadta a lakástörvényt

Május 25-ig elnapolták a szkupstina üléseit

A parlament pénteki ülését a lakástörvény tárgyalása töltötte be. Tekintettel arra, hogy ez a törvény *a törvényegységesítés keretében tartozik*, a parlament plénuma az ugynevezett *rövidített eljárás* formájában foglalkozott a törvényjavaslatral, úgyhogy minden párt csak egy szóval szerepelhetett a vitában. Így sikerült a javaslatot egy ülésen letárgyalni.

Az ülést délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg dr. Szubotics Nikola alelnök. Napirend előtt az elnök bejelentette, hogy a *parlament által kiküldött vizsgálóbizottság betervezte jelentését a Radics-párti mandátumok ügyében*. Az elnökség elrendelte a jelentés kinyomtatását, amit ki fognak osztani a parlament tagjai között. Bejelentette az elnök, hogy a következő interpellációkat terjesztették be:

Setyerov Szlavko a pénzügyminiszterhez *az ország pénzügyi politikájáról*,

Nikolics Milán az egészségügyi miniszterhez az egészségügyi minisztérium új palotájának építéséről,

Marinkovics Voja a külügyminiszterhez *a bolgár kormányának a hadsereg létszám-emelésére vonatkozó akciójáról*.

Áttértek ezután a napirenden levő lakástörvény tárgyalására. Bugarszki Lázár dr. radikális felolvasta a törvényhozó bizottság többségi jelentését, amely elfogadásra ajánlja a javaslatot, kiemelve, hogy az haladás az eddigi lakástörvénnyel szemben és *célja a magántulajdon érvényesítése* a lakáskérdés szabályozásánál.

Polies Vladislav dr. (horvát parasztklub) felolvasta a törvényhozó bizottság ellenzéki tagjainak együttes kisebbségi jelentését, majd az egyes pártklubok nevében *Kremzsár* klerikális, *Vuics* földművespárti, *Alics*

muzulmán, *Mijovics* demokrata és *Kraljics* Radics-párti külön-külön deklarációt olvastak fel, amelyben bejelentették, hogy a törvény ellen fognak szavazni.

Dr. Grizogono a szociálpolitikai miniszter helyettese ezután rövid beszédben védelmébe vette a javaslatot. Hangsúlyozta, hogy a javaslat szociális szükségletet elégít ki. Jól tudja, hogy a törvényjavaslatlalt sem a háztulajdonosok, sem a lakók nincsenek megelégedve, azonban szerinte éppen ez bizonyítja a javaslat tárgyilagosságát és jósága mellett. A háztulajdonosok és lakók az elmúlt öt év alatt már megegyezhettek volna, ehelyett azonban mint ellenségek állnak egymással szemben, tehát szükség van a lakáskérdésnek törvényben való szabályozására. Ilyen törvény csaknem minden országban van és különösen Beogradban szükséges, ahol az utolsó öt év alatt mindössze 1074 lakás épült, ezzel szemben a lakosság száma százezerrel emelkedett.

Az elnök ezután névszerűen szavazást rendelt el, amelynek során *157 szóval 70 ellenében a parlament elfogadta a lakástörvényjavaslatot*. Megválasztottak ezután még egy parlamenti bizottságot a hadikárpótlási törvény módosítására, majd elhatározták, hogy a *következő ülést május 25-én tartják meg*.

Nincs munkája a parlamentnek

A parlament elnapolását az ülés alatt megtartott minisztertanács határozta el. A kormány az ülésen megállapította, hogy a parlament *nincs ellátva kellőképp törvényjavaslatokkal* és ezért időt kell adni a bizottságoknak, hogy az előttük fekvő javaslatokat sürgősen letárgyalhassák. A minisztertanács szöbe került a költségvetés mielőbbi elkészítése is, amelynek betervezését

türelmetlenül várja az ellenzék.

Politikai körökben a parlament ülészakának megszakítása többféle kommentárra adott alkalmat. Tény az, hogy miután egyetlen törvényjavaslatlalt sem végeztek a bizottságok, a parlament törvényhozói működését nem folytathatja, az ellenzék ezért is a kormányt teszi felelőssé, különösen a költségvetés betervezésének elmulasztását vetik a szemére. Ellenzéki körökben rámutatnak arra is, hogy a parlament elnapolásával a kormány kivonta magát az alól a kellemetlen kötelezőség elől, hogy a benyújtott fontos interpellációkra választ adjon, pedig főként *Marinkovics* Vojának a bolgár kérdésben benyújtott interpellációja igen fontos kérdést tett fel Nincsesics külügyminiszternek, akinek válaszáról a bolgár-kérdés kedvező kialakulását várták.

Radics Pavle a királynál

Délután hat órakor *Radics Pavle kihallgatáson jelent meg Alekszander királynál*: Az audiencia egy teljes óra hosszat, egészen este hét óráig tartott, azonban utána *Radics Pavle* nem volt hajlandó az újságíróknak nyilatkozni a kihallgatás lefolyásáról, hanem a Petrograd-szálólba sietett, ahol a rá várakozó *Radics-párt* vezető tagjainak referált az audienciáról. *Radics* után *Maksimovics* belügyminisztert, majd *Nincsesics* külügyminisztert fogadta a király kihallgatáson. A *Radics-párti* képviselők nagyrésze egyébként a péntek esti vonatokkal elutaztak Beogradból, kivéve *Radics Pavlet*. *Radics* beogradi tartózkodásának az a magyarázata, hogy a *parlament* *szünet alatt tovább fognak folyni a tárgyalások a radikálisok és a Radics-párt között a radikális-Radics-párti koalíció nehézségeinek elhárításáról*.

A kormány tanácskozásai

A kormány radikálistáris tagjai pénteken délután értekezletet tartottak, amelyen az általános politikai helyzetet beszélték meg. Utána a minisztertanács tartott ülést, amelyen *Nincsesics* külügyminiszter referált a bucaresti konferenciáról.

A bizottságok munkája

Délután több parlamenti bizottság folytatta tárgyalásait. A földműves hitelekéről szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottság folytatta munkáját és ülést tartott a mentelmi bizottság is, amely *Popovics* Velja radikális képviselőt választotta meg elnöknek.

Újra megkezdődnek a jugoszláv magyar tárgyalások

Szombaton kezdődnek meg a hosszabb ideje szünetelő jugoszláv-magyar tárgyalások. Délelőtt tíz órára plenáris ülésre hívták össze a két delegációt és az ülés napirendjén az adósságok és tartozások kérdése szerepel. A két delegáció vezetője *Perics* Ninkó és *Wodianer* Rudolf az utolsó két napon többször tárgyaltak a tanácskozások munkaprogramjáról.

Egy karrier története

Amtiszemittizmustól a bélyeghamisításig

Budapestről jelentik: A törvényszék pénteken tárgyalta Szalmás Piroska zongoraművésznőnek a *Ma Este* című színházi lap ellen indított perét, amely érdekes fényt vet a grafológiával üztött divatos szélművészet üzleti oldalára.

Amikor a múlt év elején a grafológia divatossá vált Budapesten, a *Ma Este* elhatározta, hogy grafológiával szórakoztatja olvasóit. A grafológust csakhamar meg is találta Szalmás Piroska zongoraművésznő személyében, aki elhatározta, hogy árnevet vesz fel és ezzel a szükségessé feltételeknek máris eleget tett. Monsieur Julien Sorel név alatt kezdte meg működését és a színházi lap egy amerikai filmülsőből kivágta egy ismeretlen filmszínész arc képét és ezt mutatta be olvasóközönségének, mint Julien Sorel képmását. Julien Sorel hétről-hétre a legszánzáciosabb cikkeket írta. Néha — az újság szerint — elutazott rövid időre Budapestről, de az újságban már ökölnyi betűkkel hirdették, hogy Julien Sorel Párisból repülőgépen újból visszaérkezett. A színházi lap női olvasóközönsége majd megbölgöndült a csinos fiatalemberért. Miután a fénykép azt bizonyította, hogy Julien Sorel a világ legszebb férfija, a lap szerkesztőségénél telefonon és személyesen tömördek hölgy kereste a grafológust, azonkívül pedig a levelek egész tömege érkezett címére. Nemesak leveleket küldtek a nők, hanem virágcsokrokat is. Azoknak azonban, akik személyesen keresték Mr. Julien Sorel-t, azt felelték, hogy a grafológus senkinek sem áll személyesen rendelkezésére.

Monsieur Szalmás Piroska és a lap kiadója között közben anyagi természetű nézeteltérés támadt, mire Julien Sorel kisasszony egyszerűen beszüntette működését. Csodálkozva látta azonban, hogy bár ő beszüntette a jóslást, a lapban tovább is megjelennek a grafológiai értekezések Julien Sorel neve alatt. Ezért Szalmás Piroska zongoraművésznő polgári pert indított a színházi lap ellen, azt állítva, hogy zongoraművésznői és grafológusi jóhírnevének árt ez az eljárás, amely egyébként beleütközik

a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe is, mert az ő árnevet jogtalanul hirtorolják. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el a lapot attól, hogy az ő nevét jogtalanul használja és marasztalja el az újságot huszmillió korona kártérítésben. A bíróság ezután meghozta ítéletét, a

melvben elítélte a lapot, hogy Julien Sorel neve alatt továbbra is cikkeket jelentessen meg, megállapítva, hogy ez az eljárás beleütközik a tisztességtelen üzleti versenybe. A kártérítés összegének meghatározásában később fog a bíróság dönteni.

A római zarándokut naptára

A püspöki adminisztratura elkészítette a zarándokut részletes programját

A suboticaai bácskai apostoli adminisztratura zarándokut rendező bizottsága most készült el a római szentévi zarándokut programjával. Eszerint az első bácskai vonat május huszonegyedikén indul. Gyülekezés Suboticán. Indulás 17.30 órákor. Novisadra érkezik 21 órákor. Indulás 22 órákor, Vinkovcára 1.20 órákor, innen indul 1.37 órákor. Hétfőn, május 25-ikén Zagrebbe érkezik 8.25 órákor, indul 12.55 órákor.

A velükibeckerekai bizottságnál jelentkezett zarándokut Beeskerekéről indulnak május 23-án 12.10 órákor. Suboticán és Vinkovcán keresztül, akikhez csatlakoznak a beogradai zarándokut, kik Beogradból 16.40 órákor vagy 20.05 órákor indulnak. A bácskai görögkatolikusok Bogojevón csatlakoznak 22.09 órákor.

MÁJUS 24. VASÁRNAP. Sunjában 6.40 órákor csatlakoznak a banjalukai bizottságnak zarándokut, Zagrebbe érkeznek 8.25 órákor, itt kilenc órákor szentmise a Jézustársasági Atyák templomában. (Palmaesiteva 33.) Indulás Zagrebből főpályaudvarról 12.55 órákor.

MÁJUS 25. HÉTFŐ. Érkezés Velencébe 5.20 órákor. Indulás Velencéből 11.30 órákor. Érkezés Pádúába 12.25 órákor. Indulás Pádúából 17 órákor.

MÁJUS 26. KEDD. Érkezés Rómába 8.35 órákor. Autókon elszállásolás. Pihenő. Tizenkét órákor ebéd. Tizenöt órákor gyülekezés a szent Péter-téren, ahonnan együttesen a Bazilikába mennek, a jubileumi bucsu látogatására és a Bazilika megtekintésére. A szent Péter-templomban győnni lehet. A győnőszékeken a győntatási nyelvi feltüntetéseivel. Husz órákor vacsora, azután nyugalom. A görögkatolikusok számára kü-

lön istentisztelet lesz a ruthén kollégium templomában.

MÁJUS 27. SZERDA. 5.30 órákor győntatás a szent Jeromos-templomban. 6.30 órákor szent misét mond P. Ródić Rafael beogradai érsek, bánati apostoli adminisztrátor. Mise alatt áldozás. Nyolc órákor reggeli. 8.30 órákor indulás a Szent Pál bazilikába külön villamoson. Cél: jubileumi látogatás és a templom megtekintése 11.30 óráig. 12.30 órákor ebéd, azután pihenés. 15 órákor indulás Mária Magdiore és szent János bazilikába villamoson. Mindkét templomban jubileumi bucsulátogatás és megtekintés. (Utközben Skala Santa megtekintése.) Mindez 18.30 óráig, azután visszatérés villamoson, 20 órákor vacsora, azután nyugalom.

MÁJUS 28. CSÜTÖRTÖK. Hét órákor reggeli. 7.30 indulás S. Sebastianba a templom és katakomba megtekintésére. Szent Kallix katakombái (Szent Tarzicius), Szent Cecilia. Pápai sir. Eucharisztikus felképek. Via Appia. Autóbuszon a fórum Trajanumról. 12.30 órákor ebéd, azután pihenés. 15 órákor a misziói kiállítás megtekintése. 20 órákor vacsora, azután nyugalom.

MÁJUS 29. PÉNTEK. Hét órákor reggeli. 8 órákor mise Szent Péter bazilikában. Aztán a Vatikánba mennek, ahol 9—12 óráig ennek megtekintése. 12.30 órákor ebéd és azután pihenés 15 órákor séta Rómában: Piazza del Popolo, Monte Piccio, Trinita dei Monti, Ville Borghese, Parlament, Pantheon, Gregorianum, Szt. Ignác templom, bibliai institutum, Germanicum. 20 órákor vacsora, nyugalom.

MÁJUS 30. SZOMBAT. Hét órákor reggeli, aztán közös mise 7.45 órákor.

tarja Banor Antal zagrebi érsek szent Klemen bazilikájában. (A felső és alsó bazilika, nemkülönbön Szent Cirill és Method kápolnájának megtekintése.) 8.30—11 óráig előkészület a szent Atya audienciájára. Alkalmom a megáldandó tárgyak megvételére és indulás audienciára. Ezután ebéd és pihenés. 15 órákor szent Lorenzo főorvosi mióra megtekintése, IX. Pius síremléke, Campo Verano. Megtekintés és visszatérés 18.30 óráig. 20 órákor vacsora utána nyugalom.

MÁJUS 31. PÜNKÖSDVASÁRNAP. Hét órákor reggeli azután Szent Péter bazilikában pápai mise, utána ebéd és pihenés. 15 órákor Kosciusko szent Szaniszló temploma. Quirinál Piazza Venezia. Victor Emanuel nemzeti emléke, Azajoli, Capitolium (múzeum, tarpei szikla) forum, Colosseum, Constantin és Titusz diadalíve 19 óráig. 20 órákor vacsora.

JUNIUS 1. PÜNKÖSDHÉTFŐ. 7 órákor reggeli. 7.30 órákor villamoson menet szent Ágnes templomába. Via Nomentana, szent mise, katakombák megtekintése. visszaindulás 11.30—12.30 óráig. Azután ebéd és pihenés. Délután tetszesszerű séta a Janikuluson. 20 órákor vacsora és készület a visszautazásra. 23 órákor indulás autón a pályaudvarra.

JUNIUS 2. KEDD. 0.20 órákor indulás Rómából. 5.30 érkezés Assisibe. 11.15 órákor indulás Assisiből. 16.15 órákor érkezés Florenbe. 22.25 indulás Florenből.

JUNIUS 3. SZERDA. Érkezés Triesztbe 12.30 órákor. Indulás Triesztből 13.30 órákor. Érkezés Finnéba 16.25. Vámolás és azután vonaton Susáig. Kirándulás Terzattóba. Indulás Susákról 23.30 órákor.

JUNIUS 4. CSÜTÖRTÖK. Zagrebbe érkezés 6.30 órákor. Indulás Beeskerek felé 9.10 órákor. Vinkovcán és Suboticán keresztül. A banjalukai zarándokut Sunjában elválnak, ahol rájuk vár a Banjalukából 16.33 órákor érkező vonat.

*

A suboticaai apostoli adminisztratura kalauzt ad ki horvát és magyar nyelven, amelyet még az elindulás előtt megszerzhet minden érdeklődő.

Emberek között

Irtó: Miklós Jenő

I.

Mikor kint az erdőben a pálosok régi zárdáját lebontották, a sötét házikápolnában fából faragott, elfeküdt szobrot találtak. Lehozták a városba és a polgármester kamrájába fektették.

Akkor történt, hogy a fiatal polgármesterné felgyógyult nagy betegségéből és a városban asszonyok, lányok közt híre járt, hogy a szobor gyógyította meg. A szobrot lesikálták és a kertbe, virágok közé állították. Térdén lekopott már a palást, félkarja is letörtött, de szuette talapzatáról öreg, aranyozott betűk csillantak elő: ENGEM A SZERETET KÜLD KÖZÉTEK.

Eleinte néhány öregasszony, aztán beteg, vagy szerencsétlen fiatalasszony járt térdelni a szobor elé. Összeültek a város vénei, hogy a szobrot talán templomba kellene állítani. De nagy vitatkozások során a más-más hitűek összeveszték a szeretet hajléka fölött és a püspök sem akarta a kopott szentet a maga fénylő szentjei közé sorozni.

Még csak arról lehetett szó, hogy valamelyik utcában, talán egy házszögletbe befalazzák.

De a gazdagok, az iparosok, boltosok, kocsinok és koldusok utcája egyaránt követelte a szobrot, mely végül is egyikük közé került, hanem a nagypiacon állították fel, ahová az összes utcák betorkoltak.

Ott állott a templom is. A szentet feléje fordították.

De a rákövetkező éjjel a szobor oldalt fordult és ezen mindenki elcsodálkozott. Csak egy szegény bolond, aki a város konyháján édegett és cifra kalapot viselt, kezdte el énekelni, hogy a szobor palástja alatt . . . a bal oldalán . . . valami fagörcs lüktet néha . . . A szobor üres szemével a gazdagok utcája felé nézett, de másnap éjjel elfordult megint és az iparosokkal állott szembe. Így forgott éjről-éjre a boltosok, kocsinok és koldusok között, míg végül egészen eltűnt a városból.

Hová lett, senki sem tudta.

II.

Am nemsokára egy öreg anyóka jelentkezett a városi tanács előtt és elmondta, hogy szép, fiatal leánya, szeme szobor, kéklent az ibolyánál, a folyóba ölte magát. Belekergette az emberek szívtelensége. A fekete hullámok elkapták testét, hiába kereste sírját. De a kertek alatt a zajgó vizen apró ibolyavirágok bugyborékolnak fel. És ő azt gondolta, hogy minden ilyen felsodort virággal megkönnyebbül a halott leány boldog lelke. De egyre kevesebb virágot látott fel a víz . . . Ő tehát a parton, bokrok és vad füvek között, ibolyát kezdett keresni, hogy a vízbe dobja leánya után. Szegény halottja után. De parton és mezőkön kevés ibolyát talált. Bogáncs szurta, tövis lépte, vén szeme is kiapadt a sírástól. Akkor idegen jött vélszembe. Éppen lehajolt egy ibolya-

szálért, az idegen megszólította:

— Mit keresgelsz?

— Ibolyát szedek.

— Kinek szivére?

— A lányom sírjára.

— Mennyi a virágod?

Mondja az öregasszony és kitérte kötőjét:

— Alig hogy néhány szál . . .

Mondja az idegen:

— Hintsd el a vízbe!

És az öreg asszony beleszórt.

A sebessodru fekete víz hullámai pedig parttól a partig apró, felbukkanó, égszínkék, ragyogó ibolyavirág leptek be. Kinyílt az ibolya a halott lány sírján.

A tanács összenézett.

Ki, utána, az erdőbe!

Meg is találták. Erdei füvek között hevert, ég felé fordult. Felkapták és a városba cepelték. De hogy megint el ne csavarogjon, palástja alatt egyik sarus lábát a talapzathoz vasalták. Ahol aranyozott betűvel még mindig ott fénylett: ENGEM A SZERETET KÜLD KÖZÉTEK.

III.

A szobor üres szemmel nézett rájuk. Baloldalán kihasadt a faköpenye és ahol Isten az emberi szív számára helyet teremtett, öklönnyi nagysága, skarlátpiros darab kandikált ki a köpeny hasadékán.

Sokan úgy látták, hogy mozdul . . . piheg . . . vergődik. Él. Él és lüktet!

Sokan úgy látták, hogy nem látnak semmit.

A polgármester nézte.

Mintha a fadarab rubint tűzében izzott volna és reá meredne. Néhány tanácsos is látta. Hívták a püspököt. A püspök elfordult.

Összeültek, tanácskoztak. És éjjel kihasították a piros darabot és a szívet az emberek közül kivitték az erdőbe, a pálosok régi zárdája romjaihoz. Titokban elásták az elhagyott oltár helyén.

Aztán hazatértek.

De a szív tüzet. Itt-ott már halottak a dobogását.

Lopva kimentek megint. Hallgatóztak. Nagy követ hengerítettek rá. Hazaballagtak.

De a szív üzené. Az emberek nyugtalanul aludtak. Sokszor ébredtek.

A polgármester elmondott mindent a feleségének.

Asszonyok, lányok mentek titokban az erdőbe, hogy visszahozzák a szívet. Hiszen ott nem értik dobog. Hallották, hogy ver a kemény szikla alatt. Sir, zakatol . . .

Kiásták és hozták titokban a városba. Simogatták, csókolták, magukhoz ölelték.

A szív egyre csendesebben lüktetett.

Magukhoz kapták, melengették.

A szív dermedni kezdett

Futottak vele a városba.

De mire odáig értek, a szív megdermedt az asszonyok ölelő, puha karjai között.

Fagörcs lett megint. Néma, szüvas, érzéketlen.

Ez legendája a szívnek, mely egyszer emberek közé tévedt.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi Magyar Párt él, dolgozik. A pártelnöki tanács a legutóbb Kojosváron tartott konferenciát, amelyen foglalkozott a csiki választás kérdésével és felháborodással vette tudomásul, hogy a szenátus igazolta Florea mandátumát. Szóba került az illescu a csucsa paktum körül kitört vita is és ebben a kérdésben az elnöki tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magyar párt köteles a diszkreciót megőrizni, ha néppárt részéről ezt meg is sértették, leszögezte azonban, hogy a paktum nem tartalmaz a gyulafehérvári határozatokkal szemben jogfeladást, csupán az a célja, hogy a magyarság kisebbségi jogai a gyakorlatban is érvényesüljenek. Az iskolajavaslat kérdésében abban állapodott meg a konferencia, hogy miután az egyházak közös akciót indítanak azok ellen az intézkedések ellen, amelyek felekezeti szempontokkal sértenek, a magyar párt csak azokban a részekben fejt ki akciót, amelyek általános kisebbségi kérdésekre vonatkoznak. A konferencia végül elhatározta, hogy a legközelebb újabb manifesztummal fordul a román pártokhoz.

A ruszinszkói földbirtokosok Romániába átesett földjeit a román agrárreformmég az elmúlt esztendőben kizárta és román telepeseknek szétosztotta. A súlyosan érintett földbirtokosok nagyszabású akciót indítottak a földek visszaszerzésére és megbízottjuknak dr. Korláth Endre képviselőnek intervenciójára a prágai kormány megtette a szükséges diplomáciai lépéseket, amelyet nemrégiben egy cseh-szlovák-román egyezmény megkötéséhez vezettek. Az egyezmény értelmében a ruszinszkói földbirtokosok kivétel nélkül visszakapják azokat a földjeiket, amelyek a román határtól számitott tíz kilométeres övben fekszenek. A román kormány egyúttal kötelezettséget vállalt arra is, hogy visszaadja mindazokat az urbéri erdőket és közlegelőket, amelyek tulajdonképpen ruszinszkói községeket illetnek.

A román felekezeti iskolák ügyében, mint az erdélyi lapok írják, döntő fordulat készül. Anghelescu miniszter, aki eddig elzárkózott az elől, hogy a magyar egyházak javaslatát meghallgassa, olyan kijelentést tett, hogy nem ragaszkodik a javaslat eredeti szövegéhez és hajlandó minden indokolt ellenvéleményt megfontolás tárgyává tenni. A miniszter kijelentése összefüggésben van az erdélyi magyar egyházak megbízottjának dr. Zombory László bukaresti utjával, aki tárgyalta Anghelescu miniszterrel, sőt fölkerésére dr. Cizar bukaresti római katolikus érsek is interveniált a közoktatásügyi miniszternél a magyar felekezeti oktatás érdekében.

A kisebbségi színházak nevében Janovics Jenő dr. Bukarestben tárgyalásokat folytatott Lepedatu kultuszminiszterrel, aki most készíti az új színházi törvényjavaslatot. A miniszter felebbezésére Janovics Jenő hat pontban foglalta össze a kisebbségi színházakra vonatkozó javaslatát, melyek a miniszter ígérete szerint külön fejezetekül fognak szerepelni a javaslat szövegében. Az első pont biztosítaná a kisebbségi színházak működését a miniszter által megállapítandó városokban és kerületekben, a kisebbségi nép létszámának aránya és a lakosság kultúrális szükséglete szerint. A második pont azt javasolja, hogy a kisebbségi színházak is csak annyi adót fizessek, mint a román magán-színházak, a harmadik a kisebbségi színházak taglétszámáról az idegen állampolgárok játszási engedélyéről és arányszámáról, valamint a vendégszereplések szabályozásáról szól. A negyedik pont a műsorösszeállítás szabadságát, ellenőrzésének módját szabályozza, valamint szól arról is, hogy a magyar színházigazgatóknak a kulturálközvetítés és egymást megismerés

céljából műsorukba román írók műveit is fel kell venniük. Az ötödik pont a szindikátusi szerződési minták használatát teszi kötelezővé. A hatodik pont a szindikátusok és színészek egymásközi viszonyát szabályozza.

Az amerikai evangélikus egyházak megbízottjai, akik a múlt évben bejárták Erdélyt, mint ismeretes, egy vaskos röpiratot adtak ki angol nyelven, amelyben részletesen ismertették az erdélyi kisebbségi egyházak helyzetét. A jelentéssel, amely erősen támadja a román kormányt, foglalkozik a bukaresti sajtó is, amely igyekszik lebecsülni az amerikai protestánsok kellemetlen röpiratának

jelentőségét. A »Cuvantul« gúnyosan emlékezik meg a Románia kormányát támadó angol brosúráról, elmondja, hogy kétmillió példányban jelent meg. Az angol idézőjelek közé teszi, mert — mint írja — igen gyanusnak találja, hogy az amerikai Cornisch-nak Korniss nevezetű névrokonai élnek Erdélyben, magyarul: annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a mister Cornisch álarca mögött egy Korniss ur áskálódik a román állam ellen. Végül pedig szemrehányásokat tesz — nem Anghelescunak —, hanem Ducának, a külügyminiszternek, vagy ahogyan aposztrofálja, a kancellárnak, hogy nem ellensúlyozza azt a propagandát, mit a »Korniss« urak üznek Románia ellen.

A német szövetséges államok elnökei Hindenburgnál

Braun porosz miniszterelnök üdvözölte az új elnököt

Berlinből jelentik: A tízenyolc szövetséges német állam elnökei és miniszterelnökei pénteken megjelentek Hindenburg előtt és az egyes államok nevében üdvözölték az új köztársasági elnököt. Az üdvözlő beszédet Braun szociáldemokrata porosz miniszterelnök tartotta, aki hangsúlyozta, hogy az egész birodalomban visszhangot keltett Hindenburgnak az a kijelentése, hogy az egyes német államok jogos és kö-

lön kívánságait tekintetbe fogja venni és minden jogos kívánságuk sikerét elő fogja mozdítani. Hindenburg hosszabb beszédében válaszolt az üdvözlésre és abban többek közt kiemelte, hogy legfontosabb feladatának azt tekintti, hogy a német birodalom egyes államai közti jóviszonyt előmozdítsa. Ennek érdekében mindent el fog követni — mondotta — és kéri ehhez az egyes államok támogatását.

Vázsonyi feladja a passzivitást A magyarországi ellenzék parlamenti harcot indít a titkos szavazásért

Budapestről jelentik: Kormányparti és ellenzéki körökben egyaránt érthető visszhangot keltettek Apponyi Albert grófnak az ellenzékkel kapcsolatos megállapításai. Az ellenzéki folyosón úgy értelmezték ezt, hogy gróf Apponyi részben a passzív ellenzékét okolja a választójogi küzdelem sikertelenségéért és úgy látja a helyzetet, hogy nem kelene feladni minden reményt, ha a passzivitást idején revideálnák álláspontjukat s bevonulva a parlamentbe, tevékenyen vennék ki részüket a küzdelemből. Ebben az esetben komoly remény van arra, hogy a kormány megfontolás tárgyává tenné a titkos szavazás kérdését.

Rassay Károly véleménye szerint egységes ellenzéki fellépés esetén a kormányt arra lehetne kényszeríteni, hogy a klotürhöz folyamodjék, ami máris erősebbi vereséget jelent a kormány részére. Rassay Károly kedden vagy szerdán fel fog szólni és hosszabb beszédében indokolja meg álláspontját és ugyanakkor ünnepélyes felszólítást intéz

a passzív ellenzékhez a passzivitás feladása céljából. Ugyanezt az álláspontot valija Szilágyi Lajos is. Cserty József és Nagy Ernő után Bárczy István is megjelent pénteken a parlamentben. Félre nem érthető jelek vannak arra is, hogy Vázsonyi Vilmos és hívei sem maradnak sokáig passzivitásban. Vázsonyi Vilmos sohasem titkolta, hogy nem híve a politikai bojkottnak s egyelőre csak azért nem lépi át a parlament küszöbét, mert most a fővárosi választás ügyét tekinti fontosabbnak. Kétségtelen azonban, hogy május 22-ike után Vázsonyi Vilmos is részt vesz a parlamenti küzdelemben.

Nagyon aggasztja a kormányt, hogy nemcsak az ellenzék soraiból, hanem a pártokivüliek és a kormányt támogató keresztény gazdasági párt tagjai közül is számosan részt akarnak venni a választójogi vitában. Ha ezenfelül még a passzív ellenzék is részt vesz a küzdelemben, a kormány feltétlenül engedni lesz kénytelen az egységes ellenzéki állásfoglalásnak.

Csicserin európai blokkot akar alakítani Anglia ellen

Franciaország, Lengyelország és Oroszország szövetségét készíti elő a szovjetdiplomácia

Moszkvából jelentik: A szovjet-kongresszus ülése napirenden kívül váratlan meglepetést hozott. A meglepetés Csicserinnek külügyi expozéja volt, amely részletes áttekintést nyújtott az egész világpolitikai helyzetről, amely azonban csak háttere egy hatalmasan kibontakozó angol-országi küzdelemnek. Csicserin fejtegetéseiben annak a hangsúlyozása volt végig, hogy Oroszország békére törekszik és minden diplomáciai tevékenysége nem támadásra van kieléve, hanem védelemre. Szembeszállt azzal az angol híreszteléssel is, hogy a közép-ázsiai köztársaságokat Oroszország támaszpontul akarja kihasználni egy később eljövendő támadás esetén. Oroszországnak nincsen semmilyen támadó célja, nincsen még Lengyelországgal szemben

sem. Csicserin ezután kifejtett egy alapvető napszabású tervet, egy európai-ázsiai blokkról, amelyben az egyik oldalon állna Franciaország, Lengyelország, Oroszország és Japán, a másikon pedig Anglia, amely — ugymond — nagyon igyekszik Németországot is bevonni a maga szövetségébe. Ezt a konstrukciót Csicserin a reakció harcának nevezte a szovjet ellen. Ennek a reakciónak szellemnek Anglia és Amerika a fő támaszai, hiszen már most is látjuk, hogy Amerika egyre jobban igyekszik magát európai ügyekben döntőbíróvá feltölteni. Csicserin részletesen ismertette azokat az okokat, amelyek miatt az angol konzervatív kormány nem hagyta jóvá a Macdonald-dal kötött

szerződést. Anglia most azt követeli, hogy Oroszország mondjon le minden propagandáról. Csicserin kijelentette, hogy Oroszországnak nincs semmilyen propagandája, sem az orosz állam, sem szervei nem üznek semmilyen propagandát. Ami pedig a keleti politikát illeti, számára valami Dawes-tervezetfélélet akar teremteni, Csang-Cso-Lin tábornagyot Anglia erre igen alkalmas diktátornak tartja. A keleti népek csakhamar be fogják látni, hogy egyetlen barátjuk Oroszország.

Anglia szövetségi konferenciát hív egybe

A nagykövetségi konferencia csak a jövő hét elején válaszol Németországnak

Párisból jelentik: A nagykövetségi konferencia csak a jövő hét elején küldte meg a válaszigjegyeket Németországnak a leszerelés kérdésében. London és Páris között ez ügyben a nagykövetségi közvetítésével pénteken eszmecsere folyt, úgy hogy a két kormány között még fennálló nézeteltérés már csak arra vonatkozik, hogy milyen módon és formában közöljék Németországgal a különböző feltételeket. A legfőbb pontokban a két kormány között teljes egyértelműség uralkodik, így a legfontosabb kérdésben, Köln kiűritésére vonatkozólag Franciaország és Anglia közölni fogják a jegyzékben, hogy a kölni zónát csak akkor üríthetik ki, ha a békeszerződés leszerelési klauzuláját már teljesen végrehajtották.

A válaszigjegyekhez különben egy másik jegyzék is csatolnak. Ebben Franciaország Németország biztonsági ajánlatára válaszol. A válaszigjegyek ki fogja említeni, hogy a biztonsági jegyzék megkötésének elengedhetetlen feltétele Németországnak a Népszövetségbe való belépése. A békeszerződések feltételeit a biztonsági szerződésnek nem szabad érintenie.

A Reuter-iroda közlése szerint az angol kormány azt kívánja, hogy a garanciapaktummal kapcsolatos kérdések végleges rendezése előtt össze kell hívni egy szövetségi konferenciát, amelyen Németország is képviselve lenne.

A felkelők

súlyos vereséget szenvedtek Marokkóban

A francia offenzíva sikere

Párisból jelentik: A hadügyminisztérium épületében Painlevé miniszterelnök elnöklésével rendkívüli minisztertanács volt, amely a marokkói kérdéssel foglalkozott. Az ügyet nem a hadügyminiszter referálta, hanem a külügyminiszter, aminek nyilvánvalóan csak az lehet az oka, hogy az elhagyott spanyol zóna jövő sorsáról esett szó, mégpedig abban a vonatkozásban, hogy ezt a kérdést Spanyolországgal és Angliával meg kell tárgyalni.

A legutóbbi amerikai jelentések szerint a franciáknak sikerült még a csapaterősítések megérkezése előtt négy francia katonai állomást a marokkói ostrom alól felszabadítani. A marokkóiak jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

A megindult hadművelet eredménye, hogy Bibane megerősített hegytömbjét teljes mértékben felszabadították. A riff-lakók, akik erőlyes ellenállást fejtettek ki, végül is rendetlen menekülésbe kezdtek északi irányban Ouedanceur és Hamouda völgyein keresztül. Azdour falvát szuronyrohammal bevették. Poiten, Bidine, Dar-Kemich, Amze és Talenza falvát felszabadították. Colombat tábornok oszlopa berendezkedett a Bibane csucsán.

Franciaországban a sikeres hadművelet híre nagy örömet kelt és remélik, hogy a felkelést rövidesen leverik.

CIRKUSZ

•••

Akadályverseny

(Történik az „Excelsior” nagydíj lefutásának napján, félórával a verseny előtt)

I.

(Két istállótulajdonos beszélget.)

Házárdi: Ha jól meggondolom a dolgot, mégis csak arra a konkluzióra jutok, hogy »Zabszem»-nek kell ezt a nagy akadályversenyt megnyerni.

Mr. Brown: Nem osztom az ön véleményét, t. kollegám, sőt az én hitem szerint az én »Steinach II.«-öm nagyobb eséllyel megy a küzdelemben.

Házárdi (főlényesen mosolyog): Maga nem ismeri Grószartigot a zsokémat és nem ismeri Zabszemet a lovamat.

Mr. Brown: Mindkettőhöz volt már szerencsém. Kötő klasszist képviselőnek, ez tagadhatatlan, hibája azonban mindkettőnek a túlzott idegesség. Az ön zsokéja Grószartig a veretlenek handicapja után is olyan izgató volt, hogy állig tudta a verseny után Zabszemet bedugni az istállóba.

Házárdi: Szóval ön nem bizik a lovam győzelmében?

Brown: Nem. Ha lovakról van szó mindig csak a saját istállómban bízom. És magamban. Én Steinach II. győzelmét várom.

Házárdi (mutatja): Az ilyen fiatal.

Brown: Fogadjunk.

Házárdi: Fogadjunk.

Brown: Ezer dollár.

Házárdi: Kétezer.

Brown: Áll.

Házárdi: Sőt: áll right!

(Megkötik a fogadást és lerohannak az istállóba.)

II.

(Két zsoké beszélget.)

Grószartig: No mit gondolsz?

Pacal: Nem bízom Steinach II.-ben. Én azt hiszem, hogy ma te fogsz győzni.

Grószartig: Sőt. Nekem olyan rossz előérzetem van. Biztos vagyok benne, hogy lemaradok. Zabszem ideges.

Pacal: Akkor is jobb, mint Steinach II. Biztosan lemaradok.

Grószartig: Nem, nem! Én maradok le. Meglátod.

(Hosszu és kínos csend.)

Pacal: Mennyit kaptál?

Grószartig: Tessék?

Pacal: Azt kérdeztem, hogy mennyit kaptál. A gazdántól.

Grószartig (kis szünet után): Száz dollárt.

Pacal: A gazdám smucig volt világlételemben. Én 200 dollárt kaptam Házárdi urtól, a te gazdától, hogy maradjak csendben és engedjelek benneteket előre.

Grószartig: Most mi lesz?

Grószartig: Egyszerű a dolog. Te fogsz nyerni. Megérdemli a gazdád.

Grószartig: És a pénz!

Pacal: Mind a háromszáz dollárt fel tesszük a Zabszemre, aztán osztjuk. Jó?

Grószartig: Remek! Látd ez lovagias játék. Mindig mondtam én, hogy az a Pacal lovagias ember.

Pacal: Na hallod, lovak között nőtem én fel!

Grószartig: Szóval te hagysz engem bekenterezni?

Pacal: Igen. A mezőnyben nem lehet valami meglepetés?

Grószartig: Istállóársunk a Cyrano nagyon jó. Ez a fiatal paripa a jövő leg szebb ígérete. Igérek a lovászfiumnak öt dollárt és az ügy el van intézve.

Pacal: Szóval minden rendben van. De örülök, hogy ilyen jól megértjük egymást. Mert én a lóversenyben is a fair játékot imádom.

III.

(A start előtt pár perccel Zabszem, a favorit kanca és Steinach II. a második favorit egymás mellett sétálnak.)

Steinach II.: Hallgasson meg végre! Itt a nagy akadályverseny startja előtt

öt perccel kérem magát hallgasson meg. Gondoljon arra hogy ebben a gyilkos futamban kitöröm a nyakam.

Zabszem: Micsoda gyilkos futamról beszél? Csak nem akar erős tempót diktálni?

Steinach II.: Az ostor alatt... Kénytelen leszek... Meg aztán bevallom őszintén... meg szeretném nyerni ezt a nagy díjat... talán azzal imponálok magának....

Zabszem: Megőrült? Eppen azzal imponál, ha lovagias lesz és nem futtatja le a tudómet... (hízelegve), hanem hagy engem beszélni a célba....

Steinach II.: Magáért azt is megteszem. Az első akadálynál elbukom. Koponyarepedéssel egybekötött felbukás.

Zabszem: Na ezt nem szeretném. A koponyájára vigyázzon.

Steinach II.: Nem az én koponyámról van szó. A Pacaléról. Ő fog lovagolni. Maga nyugodtan beszélhet a célba. De aztán jó lesz hozzád?

Zabszem: Nagyon.

Steinach II.: Nem fog Cyranoval flörtölni.

Zabszem (sértődöttén): Nem szoktam az istállóársaimmal kikezdeni. Különbösen is az ilyen fiatal csikó nem esetem.

Steinach II.: Tehát a viszontlátásra... Én az első gátnál felfordulok.

Zabszem: Szerencsés felfordulást.

IV.

(A start pillanatában.)

Zabszem (odasugja a mellette álló Cyranonak): Hogy lásd, mennyire imádlak az utolsó pillanatban felbukok és magam elé engedlek.... Te fogsz győzni, drága....

Stella

Harc

a munkásbiztosító pénztárak autonómiájáért

Konfliktus a becskerekai pénztár és a zagrebi központi igazgatóság között

Becskerekről jelentik: A becskerekai munkásbiztosítópénztár igazgatója, Csaplya Kázmár néhány héttel ezelőtt nyugdíjazását kérte. Eppen akkor Becekeréken tartózkodott a zagrebi országos pénztár egy kiküldöttje, aki ideiglenesen elfogadta Csaplya kérvényét és a pénztár igazgatói teendőket ideiglenesen Rakics Lázár számtanárosot bízta meg. A becskerekai pénztár igazgatósága később ugyancsak teljesítette Csaplya kérelmét és hozzájárult Rakics ideiglenes igazgatói megdizásához is. Egyben elhatározta az igazgatóság, hogy az igazgatói állás feltétlenül pályázat után tölti be, mivel ehhez az autonómia alapja is van.

A zagrebi központi pénztár erről a becskerekai pénztár hivatalosan is értesítette és most érkezett meg erre az országos pénztár válasza, amely szerint a zagrebi központi igazgatóság nem hagyja jóvá, hogy a becskerekai pénztár új igazgatót válasszon, hanem dr. Iskruljev Jovánt, a város pénztár igazgatóját nevezi ki a pénztár igazgatójává.

A becskerekai pénztár igazgatósága csütörtökön délután ülést tartott Dimitrijević Jovan banktisztviselő elnökkel, amely elhatározta, hogy a zagrebi központi rendelkezését nem veszi tudomásul, mert az ellenkezik a pénztárak autonómiájával, hanem kiírja a pályázatot az igazgatói állásra. Erről a határozatról értesítik az országos pénztárat, a szociálpolitikai minisztériumot, valamint átiratban felszólítják valamennyi vajdasági pénztár igazgatóságát, hogy tiltakozzanak a pénztárak autonómiájának állandó megsértése ellen.

Egyben három tagú bizottságot választottak, amelynek Dimitrijević Jovan banktisztviselő, Mirsing János asztalosmunkás és Jovanovic Sima kikindai nyomdatulajdonos a tagjai és megbízta ezt a bizottságot, hogy az esetben, ha Iskruljev át akarná venni hivatalát, közöljék vele, hogy nem adják át neki az igazgatói teendőket, hanem szólítsák fel, hogy adja be pályázatát.

Kormos szellemek

Megint lelepleztek egy médiumot

Megirta a Bácsmegeyi Napló, hogy a budapesti rendőrség több héttig tartó nyomozás után letartóztatott egy budapesti ügyvédet, aki ellen az a gyanú, hogy a bélyeggyűjtők szenvedélyére számítva az »aratós« zöldséget, piros felülnyomású 3 filléres magyar bélyegeket hamisította.

Mára kiderült, hogy a letartóztatott ügyvéd dr. Petz Gedeon, akinek neve nem ismeretlen az újságolvasók előtt, s nem ismeretlen Szuboticán sem. Petz Gedeon a háboru előtt járásbíró volt az egyik budai járásbírószékhelyén. Egy polgári pörben tanu hallgatott ki, akit valamely mására megeskett. Eskütelét közben félbeszakította a tárgyalást s kijelentette, hogy a tanu megesketését nem folytatja, mert a tanu zsidó s ő észrevette, hogy egyik kezével olyan mozdulatot tett, amely a talmud értelmében az esküt érvényteleníti.

Mint hogy a háboru előtt még szokatlan volt Magyarországon, hogy a bíróság a tanu vallomásának mérlegelésénél a tanu vallomását is figyelembe veszi, dr. Petz kijelentése nagy szenzációt keltett, a lapok napokon át foglalkoztak vele, s még a klerikális sajtó is elítélte. Petz Gedeonnak igen jó összeköttetése volt, az apja egyetemi tanár volt, s ő maga is tagja volt a hangadó kaszinóknak, azonban mikor beigazolódott, hogy ni miatt tiltott el egy tanu az eskütöltéstől, ott kellett hagynia a bírói állást. A volt bíró ez nem nagyon bántotta, mert az akkor még nem olyan hangos, de máris tekintélyes számú aktív antiszemita figyelem felé fordult. Petz ügyvédi irodát nyitott s végig utazta az országot, ünnepeztette magát antiszemita barátjaival. Szuboticán is többször megfordult, mint az egyik itteni társaság szívesen látott vendége.

Az aktív antiszemita száma azonban Magyarországon megszorodott, az újak hangosabbak voltak s igyekeztek félretolni a régebbieket. Petz is lekerült a fórumról. Kénytelen volt bélyeghamisítói pályára lépni.

Hogyan lesz valakiből grafológus?

Zongoraművészre egy színházi lap ellen

Clevelandből jelentik: A leleplezett médiumok sorában előkelő helyet foglal el Henry Renner, aki egészen a legutóbbi napokig valóságban lázban tartotta az amerikai közönséget bámulatos spiritalista mutatványjaival.

Renner kimondott kedvence volt a szellemvilágnak és kedvéért még nyilvános előadásokon is megjelentek a legelőkelőbb szellemek, Lincoln Ábrahám, Washington György, Poe Edgar, akik ott fontos nyilatkozatokat tettek. A közönség megdöbbenve, megilletődve hallgatta ezeket a tulvilágról érkező híradásokat, csak egy újságírónak nem tetszett a dolog. Sehogy sem akarta ellátni, hogy Poe Edgar és a többiek szelleme van jelen az elsőtőlített teremben és hogy ők beszélnek a jelenlévőkhez. Sejtette, hogy ügyes szélhámoskodás az egész, csak nem tudott a nyitására akadni, hogy Poe Edgar és a többiek szelleme seancora meghívta Harry Houdini-t, aki maga is bűvész volt és csak nemrégiben írta meg könyvét, amelyben sok bűvészlogást, mesterkedést magyarázott meg. Houdini, amint a hallgatóság között helyet foglalt és a tulvilági nagyságok jelentkezni kezdtek, azonnal tisztában volt vele, hogy a különböző szellemek tulajdonképpen Renner szájával beszélnek, aki a fekete posztóval letakart asztal alatt elrejtett, gummitölcsérszerű, különféle nagyságú hangtölcséreket használja, amelyeket, mielőtt a terem kivilágosodik, kabátja bő zsebeibe rejt.

A bűvész most már azon gondolkodott, miként leleplezze le a médiumot,

hogy az ne is tagadhasson. A legközelebbi előadásán azután addig settenkedett az asztal körül, míg bűvészhez illő figyességgel a hangtölcsérek száját bekenete korommal. Mikor azután a háborzongató előadásnak vége volt, a megidézett szellemek elmondottak mindent, amire a közönség kíváncsi volt és a villanylámpák kigyulladtak. Renner arca, szája, keze egészen kormos volt. A tapsokat a médium érthető megdöbbenésére hangos nevetés váltotta fel.

Renner nem értette, mi történt, miért ez az ujjongó jókedv. Erre felállott Houdini és mindent elmondott. Persze a médium tagadott, de ekkor a bűvész előhúzza a saját zsebeiből a gummitölcsérek egy részét és kijelentette, hogy a többi ott hagyta Renner zsebeiben. Nagy zaj támadt, Renner ezt az alkalmat felhasználta és eltűnt, mintha csak ő is szellem lett volna.

Százhuszezer hold föld

ármentesítését tervezik a Bánátban Szivattyutelepet állítanak fel Padoj község mellett

Becskerekről jelentik: Rakics Szevcsisláv alispán Lázics vármegyei mérnök kísérelében pénteken kiszállt Ovcára, hogy megvizsgálja, alkalmas-e a terep arra, hogy a dunai öblözetek környékét felmérjék. A dunai öblözetekben ugyanis hetvenezer hold föld ármentesítését vélték tervbe, azonban a munkálatok a Duna áradása következtében megszakadtak. A folyam-mérnökség mérnökai a terep egy részét már meg is felmérték az ármentesítési tervhez és most szándékoznak a mérési munkálatokat befejezni, ha a vizállás lehetővé teszi. A mérnöki hivatal közlése szerint öszre már befejezhetik a föld felmérését és hozzáfoghatnak az ármentesítési tervek részletes kidolgozásához.

A dunai ármentesítéssel egyidejűleg a tiszai földek ármentesítését is tervezik. Kikindán szombaton tart közgyűlést az Aranka vízlecsapoló társaság. A közgyűlés legfontosabb tárgya a Padoj melletti szivattyutelep felállításának kérdése. Így akarják ugyanis lecsapolni ezt a vidéket, amellyel ötvenezer hold föld ármentesítése veszi kezdetét. Összesen tehát, a Duna és a Tisza mellékén százhuszezer hold földet akarnak megvédeni az áradásoktól, aminek rendkívül fontos a közgazdasági jelentősége.

Kikindát nem adják át Romániának

A külügyminisztériumi sajtóiroda cáfolata

Beogradból jelentik: A külügyminisztérium sajtóosztálya pénteken a következő kommunikét adta ki:

— A Bácsmegeyi Napló, a Hirlap és a Torontal című magyar lapok május hó 11. és 12-ikén azt a hírt közölték, hogy a bukaresti kisantant-konferencia alkalmával megegyezést kötöttek a román-szerb határvonal kiigazításáról, amely szerint királyságunk átengedte Romániának Kikindát, Mokrint, Oroszlámost és a Temesvár-szegedi vasutvonal egész szakaszát, kárpótlásul Banatszka-Kliszuráért. Mint hogy ezek a hírek azt célozzák, hogy a határmenti lakosság között zavart keltsenek, a külügyminisztérium sajtóosztályát felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a fentnevezett magyar lapok híre minden alapot nélkülöz.

A sajtóiroda cáfolatával szemben meg kell állapítanunk, hogy a Bácsmegeyi Naplóban sem május 11-ikén, sem 12-ikén nem jelent meg olyan tartalmú közlemény, amelyre a cáfolat vonatkozik.

A Lederer-házaspár izgalmas szembesítése

A gyilkos csendőrfőhadnagy felbujtással vádolja feleségét — Lederer első részletes vallomása a gyilkosságról — Sir a gyilkos katonatiszt

Prónay a különítményi tiszték rablásainak tisztázását kívánta a tárgyaláson

Budapestről jelentik: A Kodelka-gyilkosság pénteki tárgyalásán a bíróság folytatta a tanúhallgatásokat. Az első tanu Linder Rezső csepeli gépész volt, aki elmondta, hogy január 9-én az éjjeli őr közölte vele, hogy az éjszaka Lederer főhadnagy valamit bedobott a Dunába. A szokatlan eset szegret ütött a fejébe és ezért délután kiment Csepelen a Duna-partra és kutatni kezdett. Rövid kutatás után egy nadrágot, egy kabátot és egy véres gummikeztyűt fedezett fel, amiről azonnal jelentést tett Rosta főmérnöknek.

A tárgyalásvezető kérdésére Lederer kijelenti, hogy a gummikeztyű eredetéről nem tud.

Rosta főmérnök a következő tanu. Elmondja, hogy az éjjeli őr jelentést tett neki és közölte vele, hogy ruhadarabokat és gummikeztyűt találtak. Büntényt sejtett, rögtön felment a tiszti kaszinóba, hogy értesítse a dolgról Gödry századost, de miután Lederer is ott volt, nem beszélt vele. Mivel azonban az egész gyártelep büntényről beszélt, a rendőrséggel közölte az esetet.

Prónay vallomása

Prónay Pál áll ezután a bíróság elé, hogy mint tanu Lederer különítményi szerepléséről tegyen vallomást.

A tárgyalásvezető (Prónayhoz): Különösebb ellentét nincs önök között?

Prónay: Nincs. Ledererrel én Szegeden ismerkedtem meg, ahol Magasházi László ajánlatára vettem fel a különítménybe. 1921 szeptemberéig volt parancsnokságom alatt. Ez év február 24-én már tettem tanuvallomást Ledererről, kérem azt felolvastatni.

Tárgyalásvezető: Mondja el vallomását újból előszóval.

Prónay: Amikor a különítmény Somogyba került, a többi tiszték ajánlatára Lederert tettem meg élelmezési tisztnek, akit különben kötelességtudó embernek ismertem. Feltűnt azonban, hogy a velem való érintkezést kerülte és ha elém került, mindig zavartan viselkedett.

Tárgyalásvezető: Felmerült-e az a gyanu, hogy Lederer atrocitásokban is részt vett?

Prónay: Erre nem emlékszem. Megkérdeztem erről a többi tisztet is, akik azonban szintén nem tudnak semmit e tekintetben Ledererről.

Tárgyalásvezető: Nagyobb szerepet játszott-e Lederer a különítményben?

Prónay: Nem. A nyugatmagyarországi felkelés után Lederer nagyban agitált az ellen, hogy én visszakerüljek a zászlóalj élére, közben — mint utóbb kiderült — a zászlóaljnál és a tisztú bérleteknél visszaélések történtek. Valószínű, hogy Lederer volt az, aki meghamisította a kassza-könyveket és ezért agitált az ellen, hogy visszakerüljek és rendet csináljak.

Tárgyalásvezető: A nyomozás során Luxerné a csendőrigyézséghez beadványt intézett, amely szerint az atrocitások idején Lederernek része volt férje elhurcolásában és eltüntetésében. Tud-e erről valamit?

Prónay: Akkoriban valóban merültek fel panaszok különböző értékek elrablása miatt, azonban Luxer eltűnésének körülményeiről nem tudok semmit. . . . Azt hiszem, hogy most volna az ideje annak, hogy ezeket az ügyeket is tisztázzuk. . . .

Tárgyalásvezető megszakitja: Ez nem tartozik ide!

A tárgyalásvezető felszólítására ezután Lederer áll fel, hogy megtegye észrevételeit Prónay vallomására.

— Én nem voltam azok között — mondja Lederer — akik az ön visszatérése ellen agitáltak, alezredes ur. . . .

Tárgyalásvezető: Ez nem tartozik ide!

Lederer: . . . az sem igaz, hogy a pénztárkönyveket meghamisítottam.

A tárgyalásvezető ezután ismét Prónayt kérdi, afelől, hogy tényleges csendőrként volt-e Lederer, vagy csak próbaszolgálatos.

Prónay: Én mint tényleges tisztet vettem át. Különbösen is az 1922 május 22-én megjelent rendeleti közlönyben is benne volt, hogy Lederert a tényleges csendőrtisztí állományba helyezték.

A bíróság Prónayt megesketi vallomására.

Ezután a tárgyalásvezető ismét Ledererhez fordul:

— Most felvonultak mind a tanuk — mondja — hogy felrisszítsék emlékeztét. Visszaemlékszik-e már a dolgokra?

— Még most sem emlékszem egészen — válaszolja halkán Lederer.

Kihallgatják Lederer rablását

Most Kranz ügyész kér szót és azt indítványozza, hogy a honvédtörvényszék vezettesse fel a fogházból Demján Árpád foglyot, hogy Lederer ügyében kihallgassák. A bíróság helyt ad az előterjesztésnek, mire rövid szünet után felvezetik Demján Árpád huszonöt éves fiatal embert, aki kémkedés gyanúja miatt van a katonai törvényszék fogházában.

Demján elmondja, hogy cellája szomszédos volt Ledererével és a télen, amikor a fűtés miatt a rostélyt ki kellett nyitni, többször beszélgetett Lederer Gusztávval. Lederer közölte vele, hogy gyilkosság miatt van fogságban, a lakásán agyonlőtt egy hentesmestert, mert a feleségével viszonyt folytatott. A hentes felhevült állapotában lőtte agyon, majd a feleségével együtt bevitték a kamrába és feldarabolták, hogy eltüntessék a holttestet. Felesége egy bárdot és kést adott neki a feldaraboláshoz. Lederer azt állította, hogy neki nem volt eleinte bátorsága a gyilkossághoz, mire a felesége folyton gunyolta, azt mondta: Hát ilyen katona vagy?

Tárgyalásvezető: Nem mondta Lederer, hogy a holttestet le is nyuzta?

Demján: De igen. Azt mondta Lederer, hogy a bőrt lehuzta a holttestről, hogy később, ha a Duna kiveti, ne lehessen felismerni. Elmondta Lederer, hogy a felesége állandóan bujtogatta és azt mondta, hogy ott fogja hagyni és Kodelkához megy, mert ez kocsit ígért neki. Azt mondta az asszony, hogy nem lehet Kodelkát már sokáig felesalogatni hozzájuk, ezért tenni kell valamit.

— Mit szól hozzá? — kérdi a tárgyalásvezető Lederertől.

— Lehetséges, hogy így volt — válaszolja a vádlott.

Demjánt megesketik vallomására.

Az elnök intéz ezután néhány pótlókérdést a tanuhoz, aki elmondja, hogy Lederer azt mondta, hogy Kodelka fejét is a Dunába dobták. A fogházban részletesen beszéltek Ledererrel a védekezésről is. Lederer azt mondta, hogy boldognak fogja magát tetetni, mire ő megjegyezte, hogy ez nehezen fog menni. Megbeszéltek az összes mentő és terhelő körülményeket is.

Ezután a tárgyalásvezető intézkedésére kivezetik a tereméből, aki gunyos mosollyal fordul a hallgatóság felé.

— Remélem — mondja a tárgyalásvezető Lederernek — most már visszatér az emlékezőtehetsége. Mondja el, hogy hogyan történt a dolog.

Lederer halkán válaszol: Mikor ezt elkövettem, nem tudtam, hogy mit teszek.

Az ópiumos kísérlet

Tárgyalásvezető: Kinek az ötlete volt az üzletkötés Kodelkával?

Lederer (hosszas hallgatás után): Nem is volt erről szó. Nem tudtam,

hogy feleségem milyen viszonyban volt Kodelkával. Amikor Gyöngyösről hazakerkeztem, mondotta a feleségem, hogy Kodelka gyakran jár fel hozzá, azonban nem hittem neki, tudtam, hogy nagyon ideges nő.

— Miért volt ópium a házban?

— Gyógyszernek használtuk, gyomorgörcs ellen.

— Nézze, maga állandóan igyekezett eddig a feleségét védeni. Gondolja, hogy megérdemli ezt az az asszony?

Lederer (elesukló hangon): Nem tudom.

— Miért maradt maguknál éjszakára Kodelka?

— Panaszkodott, hogy fáj a feje és ezért azt mondtam neki, hogy feküdjön le.

— Mikor Kodelka elaludt, a felesége rábeszélte magát, hogy mérgezzék meg?

Lederer (sirni kezd): Nem emlékszem erre. Talán méltóztassék felolvasni korábbi vallomásomat.

Tárgyalásvezető felolvassa Lederer vallomását, amelyben bevallotta, hogy az ópiumot Gyöngyösön vette. Karácsonykor, amikor Kodelka náluk aludt, felesége beadott neki az ópiumból. (Ledererhez): Így történt?

Lederer: Nem tudom.

Tárgyalásvezető tovább olvassa Lederer

Felbujtás a női becsület védelmében

Tárgyalásvezető: Maga tudomásul vette, hogy Kodelka ott fekszik a maguk divánján?

Lederer: Többször megtiltottam a feleségemnek, hogy Kodelkát olyan sűrűn fogadja. Ezen a napon azonban, amikor hazajöttem Csepelről, megint ott találtam Kodelkát a sezlónon. Ekkor jöttem rá, hogy feleségemnek viszonya van Kodelkával. Gondolkoztam, hogy mit tegyek, mert addig még nem vettem észre semmit. Gondolataimba elmerülve ültem a konyhában, amikor feleségem dühösen rántámadt és olyanokat mondott, hogy Kodelka minden asszonyt meg tud venni a pénzével és hogy az ő asszonyi becsületével nem törődöm. Panaszkodott, hogy minden férfi őt üldözi szerelmével és arcombavágta, hogy milyen gyáva tráter vagyok, mennyi párbajt kellett volna már vívnom érte.

— Szóval főzte magát az asszony, hogy könnyebben rávehesse a gyilkosságra.

— Később az alkóvban lefeküdtem és a feleségem mellém feküdt. Szoknya volt rajta. . . . Azután ismét kiment a feleségem a konyhába. Én utána mentem és ekkor ismét előlről kezdte a szemrehányásokat, hogy én nem törődöm az ő asszonyi becsületével.

— Nem a felesége mondta, hogy tegye el láb alól Kodelkát?

— Nem mondta ezt, hanem én arra gondoltam, hogy végeznem kell az asszonnyal. Ráeszméltem, hogy eddig milyen vak voltam és hogy a feleségem milyen régen csal már engem.

— De a felesége mégis csak provokálta magát?

— Igen a feleségem izgatott engem, de nem arra, hogy Kodelkát megöljem. Én a feleségemet akartam megölni.

— Miért kiméli állandóan a feleségét? Meg fogja látni a szembesítésnél, hogy ő miket mond magáról.

— Akármit is mond, én tisztának érzem magam.

Lederer elszólja magát

Tárgyalásvezető: Azt a löpőbát ugye azért csinálta, hogy feleségének elmondhassa, hogy a szobából nem hallatszik ki a revolver dörrenése?

derer vallomását, amely a következőképpen hangzik: Feleségem felszólított ezután, hogy vágjuk fel az atvó Kodelka ereit és csurgassuk ki a vérét, hogy könnyebben menjen a hulla feldarabolása. Én vágást tettem Kodelka ereim, mikor azonban láttam, hogy karja meg-rándult, nem bírtam tovább folytatni a dolgot, hanem kimentem a szobából és megmondtam a feleségemnek, hogy ne forszírozza tovább a dolgot.

Szerelémfítés vagy rabló-gyilkosság?

Tárgyalásvezető: Mikor került ismét szóba Kodelka meggyilkolása?

Lederer: Nem beszéltünk róla többet.

— Hogyan történt a dollárüzlet?

— Én ismételtén sürgettem Kodelkát, hogy hozzon száz millió koronát. Vízkereszt napján végre hozott is hetven milliót.

— Emlékezzen vissza: a felesége mondotta ekkor, hogy a még hiányzó harminc milliót ő megszerzi.

— Nem.

— Dehogynem. Gondolkozzék csak. Lederer mereven néz maga elé és nem felel.

Tárgyalásvezető: Ha a pénz Vízkeresztkor már magánál volt, akkor valószínűbb az a feltevés, hogy maga szerelémfítésből ülte meg Kodelkát, ha azonban nem, akkor a rablógyilkosság vádját kell elfogadni.

Lederer (teljesen megrendülve): Nem tudok semmit. Csak azt mondhatom, hogy nem gondoltam semmit komolyan.

— Láta, hogy felesége el van szánva mindenre. Feleségének csak pénz kellett és mindegy volt neki, hogy milyen áron szerzi meg, maga, Kodelka, vagy egy harmadik lesz-e az áldozat.

Lederer hallgat.

Lederer: Igen, úgy emlékszem kardcsony előtt mondtam ezt feleségemnek.

Tárgyalásvezető: Látja, most elszólta magát. (Izgalom a tárgyalóteremben, Lederer lehajtja fejét és halgat.) Ön bement az előszobába és belelőtt Kodelkába. Milyen messziről lőtt és jobb vagy balkézessel?

Lederer: Nem emlékszem, teljesen felindult lelkiállapotban voltam.

— Ezután mit csinált?

— Borzasztóan megijedtem. Vártam feleségemet, hogy bejön, mert Kodelkával együtt vele is végezni akartam. Később kimentem a konyhába, ahol feleségem keservesen sirt és erre nem volt erőm agyonlőni.

Tárgyalásvezető: Ki adta az ideét a feldarabolásra?

— Nem tudom, lehet, hogy a feleségem, de lehet, hogy én. A lavorról nem tudok, csak a nagy tócsa vére emlékszem.

Nem tudom, nem tudom. . . .

Tárgyalásvezető: Ez nagyon természetes az után, amit ön csinált. Vigyázzon, az igazat vallja! Hogyan vitték ki a hullát a konyhába?

— Nem tudom, nem tudom.

— A konyhában hogyan fogtak hozzá a feldaraboláshoz?

— Nem emlékszem, nem tudom.

Ügyész: Majd mindjárt emlékezni fog. Hozzák be a lavort és a szerszámokat, amikkel a holttestet feldarabolták.

A teremszolga behozza a borzalmas bűnjelket, mire az iszonyodás moraja sug végig a hallgatóságon.

Ügyész: No, most már mondja el, hogyan darabolták fel Kodelkát?

Lederer: Nem tudom, nem tudom.

— Segédkezett a felesége?

— Nem tudom, nem tudom.

— Honnan volt ilyen gyakorlata a transzírozásban?

— Élelmezési tiszt voltam és így gyakran volt alkalmam megfigyelni, hogyan darabolják fel a marhákat.

Elnök: Hogyan fosztotta ki a hullát?

Lederer: Én nem, hanem a feleségem. — A gyűrűket ki huzta le az áldozat ujjairól?

— A feleségem.

— A többi értéktárgyat ki vette el?
— Nem tudom, nem emlékszem.
— Ön azt állítja, hogy szerelméletéből ölte meg Kodelkát. Ha ez így van, miért követte el tettét orvul?
— Nagyon fel voltam indulva. A feleségem bízott fel.
— De miért darabolta fel a holttestet?
— Elvesztettem a fejemet.

Szembesítik a gyilkos házaspárt

Lederer szabályos balra áttal odamegy a felesége elé, egész közel áll hozzá, de nem néz a szemébe, mereven a földre sűti szemét. Az asszony kihúzza magát, tetőtől-talpig végigméri az urát, igyekszik szemé közé nézni, Lederer erre lecsukja szempilláit. A teremben nagy az izgalom.

Tárgyalásvezető: Mondja csak a felesége szemébe, hogy Kodelkát már karácsony előtt meg akarta mérgezni.

Lederer fátyolozott hangon, akadozva motyog valamit, amiből azonban egy szót sem lehet hallani.

Tárgyalásvezető: Hangosabban beszéljen. Ha igaz, amit vallott, mondja a felesége szemébe.

Lederer: Határozottan emlékszem, hogy hint voltam a konyhában. Te odajöttél hozzám s azt mondtad, hogy ópiummal kevert likőrt adtál Kodelkának s felszólítottál, hogy vágjam el az ereit.

Ledererné, míg a férje beszél, akar valamit mondani, de elhallgat. Mikor a férje befejezi a mondatot, a tárgyalásvezetőre néz s azt mondja: ez nem igaz.

Tárgyalásvezető: Csak nem képzeli, hogy férje ezeket kitalálta.

Ledererné: Nem tudom miért mondja, én erre nem vagyok képes.

Lederer a tárgyalásvezető utasítására visszamegy a vádlottak padjához. Lassan réveteg léptekkel megy, nem néz a feleségére.

Ledererné most megszólalt:

— Kérem szépen, nagyon fontos valamást akarok tenni. Tegnap is sokat gondolkodtam ezeken a dolgokon. Azt hiszem, itt összetévesztik a dátumokat. Most már mindenre tisztán emlékszem. Én gyakran említettem a férjemnek, hogy Kodelka tisztességtelen ajánlatokat tett, gyakran meglepett, a leglehetségtelenebb időben jött hozzánk. A férjem azt mondta, hogy ezután nem fog otthon hagyni, hanem a szolgálata van, vele megyek ki Csepelre.

Tárgyalásvezető: Arról beszéljen, hogy igaz-e, hogy ópiumot kevert Kodelka likőrébe.

Ledererné: Nem igaz.

A tárgyalásvezető most arra nézve kezdi kérdezni Lederernét, hogy január 7-ikén, amikor az ópiumos gyilkossági kísérlet történt, mikor a férje kiment Csepelre, ott volt-e már Kodelka?

Ledererné: Nem volt ott, csak később jött. Leültünk a konyhába, ott beszélgettünk. Mikor a férjem hazajött, akkor is a konyhában voltunk.

Tárgyalásvezető (Lederernéhez): Ön azt mondta, hogy amikor Csepelről hazajött, Kodelka már aludt.

Lederer: Határozottan emlékszem, hogy Kodelka már a diványon feküdt.

Ledererné erre egészen közel megy a férjéhez, csak egy kis asztal van közöttük. Lederer nem néz a feleségére. Ledererné tört magyarsággal mondja az ura szemébe:

— *Guszt!*, te egészen tudni mindent, hogy történt.

Majd németül folytatja:

— Mikor hazajöttél, kint ültünk a konyhában, együtt vacsoráztunk.

Lederer: Nem igaz, mert Kodelka akkor már a diványon feküdt.

— *Herr Oberst bitte*, — mondja az asszony, — nem igaz. Ugy igaz, ahogyan én mondom. Fél-tíz-háromnegyed tizkor jöttél haza. Akkor vacsoráztunk és neked és Kodelkának feketét szolgáltam fel. Tizenkettőtől a konyhában voltunk, akkor te még azt mondtad nekem, hogy mit akar itt ez a Kodelka. Ezért mondtam is Kodelkának, hogy

— *Igaz-e, hogy karácsony előtt ópiumos likőrt adtál Kodelkának?*

— Nem igaz, nem igaz.

— A férje azt vallotta, hogy ön már karácsony előtt arra biztatta, hogy vágja fel Kodelka ereit.

— Nem igaz. *En ügyesimre nem vagyok képes.*

A tárgyalásvezető elrendeli Lederer-é és Lederer szembesítését.

menjen haza, mert férjemnek korán reggel szolgálataba kell állnia.

Ezután Kodelka dollárüzleteire vonatkozóan halgatják ki Lederernét, majd a tárgyalásvezető megkérdezi, hogy hol volt, amikor férje agyonlőtte Kodelkát.

— A konyhában, — mondja az asszony.

Tárgyalásvezető: Mikor ment be?

Ledererné: Nem mentem be, hanem férjem jött ki és azt mondta, hogy agyonlőtte Kodelkát. Én csak kis zajt hallottam és nem is gondoltam arra, hogy lövés történt. Azt hittem, hogy a pisztolylövés nagyobb zajt csinál. Férjem azt mondta, hogy vigyek be a lávóba vizet. Megtettem. Ezután férjem rámparancsolt, hogy mossam fel a padlót.

Tárgyalásvezető: Hogyan feküdt Kodelka?

Ledererné: A diványon, de én nem mentem oda megnézni.

Tárgyalásvezető: Ki kötötte be a véres fejet?

Ledererné: A férjem kért egy kendőt és ő kötötte be.

Tárgyalásvezető: Férje azt mondja, hogy ön kötötte be.

— Nem igaz ezredes ur. — feleli határozottan az asszony. *En hozzá sem mertem nyulni.* Egy másodpercig sem voltam egyedül Kodelkával.

Tárgyalásvezető: Egymást vádolják a gyilkosok

A tárgyalásvezető erre elrendeli Lederernek és feleségének újabb szembesítését, ami izgalmas formában történik meg. *A főhadnagy és felesége ismét egymást vádolják.* Lederer lesütött szemekkel, feszős vigyázz állásban helyezkedik el, amikor a tárgyalásvezető felszólítja, hogy álljon fel. *Az asszony egészen eléje lép és kipirult arccal, nagy szuggesztív erővel néz férje arcába.*

Tárgyalásvezető: Ki kötötte be Kodelka fejét?

— *Du, Guszt!* — kiáltja az asszony.

— *Du*, — feleli Lederer, mire a felesége erősen vág vissza:

— *Nem igaz!*

— *Hogyan került Kodelka a konyhába? —* kérdi a tárgyalásvezető.

Ledererné: *Ketten vittük ki.* A véres lepedőt a fejénél az uram fogta meg, a lábánál pedig én.

Tárgyalásvezető: Ki húzta le a gyűrűket?

Ledererné: *A férjem.*

— *Nem igaz*, — vág közbe Lederer.

Tárgyalásvezető: Mikor húzta le?

Ledererné: Nem tudom.

Tárgyalásvezető: A férje azt mondja, hogy mielőtt kivitték Kodelkát a konyhába, ön húzta le.

Ledererné: Nem igaz, én nem is mertem hozzányulni.

A harmadik szembesítés

A tárgyalásvezető újra elrendeli a szembesítést, amelynek során ismét egymást vádolják a férj és az asszony. Lederer makacsul ismétli:

— Nem én húzta le a gyűrűket. Azt hittem, hogy a feleségem ezt már be is vallotta.

A tárgyalásvezető ezután megkérdezi Lederernétől, hogy segédkezett-e a holttest feldarabolásánál.

Ledererné: Nem. Csak egy bárdot adtam a férjemnek. Én nem is mertem megérinteni azt a rettenetességet.

Ezután a Kodelkával való közös ételéről beszélnek, majd az elnök tesz fel kérdéseket és a tárgyalás, — mivel az asszony nem tud jól magyarul, —

magyarul folytatja tovább.

— *A férje magát is le akarta ölni, amikor Kodelkával végzett?* — kérdi az elnök Lederernétől.

— Igen, — mondja az asszony, — velem és önmagával is végezni akart.

Elnök: Maga folyton válásról beszél a férjének. Azt mondta neki, hogy ez így nem mehet tovább, és sürgette, hogy teremtsen elő pénzt.

Ledererné: Sohasem beszéltem válásról.

A tárgyalásvezető kérdésre Lederer kijelenti, hogy az asszony megfenyegette a válással. Ledererné erre szembefordul férjével és kijelenti, hogy nem igaz.

— Igenis igaz, — válaszolja Lederer.

— Gyakran fenyegetőztél válással, éppen ezért kezdtem gyanakodni, hogy van valami közted és Kodelka között.

Lederer, az önfeláldozó hazafi

Ezután felolvassák a Lederer katonai szolgálatára vonatkozó adatokat. Lederer 1913-ban vonult be, 1919-ben a szegedi zászlóaljhoz került. 1921-ben *Ranzenberger* százados a következő minősítést állította ki róla:

— *Kiváló szellemi képzettségű, nagy akaraterejű, önfeláldozó, kemény karakterű, hazaszerető katona.*

Érdekes, hogy a minősítést *Soltész* ezredes, a mostani tárgyalás vezetője is aláírta.

Felolvassák Lederernek a csendőrgyűlés előtt tett vallomását, amely eltér a mai tárgyaláson tett vallomásától.

Elnök: Ugy volt, ahogy a csendőrgyűlés előtt vallotta?

Lederer: Azt hiszem, úgy volt.

Ekkor Lederer sirmi kezd, az egész teste görcsösen vonaglik a sokozástól.

Az elnök a tárgyalást berekesztette és folytatását szombatra tűzi ki, amikor a perbeszédre kerül a sor. Ítélet hétfőre várható.

A királytól kérnek védelmet a horvátországi és szlovéniai lakók

A lakástörvény szentesítésének megtagadását kéri az uralkodótól

Zagrebból jelentik: Horvátország és a szlovéniai lakók szervezetei konferenciát tartottak Zagrebben, amelyen állást foglaltak a már megszüntetett lakástörvénnyel szemben.

A konferencia, amely meghatározta, hogy az uralkodóhoz fordul védelemért, a következő táviratot küldte el Alekszander királyhoz:

Horvátország és Szlovénia összes lakásbérletének és albérletének Zagrebben összegyűlt képviselői a következő alázatos kérelemmel járulnak Felseged elé:

Horvátország és Szlovénia lakásbérlet szervezetei késerítette az a tény, hogy a törvényelőkészítő-bizottság pláneum fogadott egy lakástörvénytervezetet, mely nem védi meg a szegény kiskereskedőt és kisiparost lakása birtoklásában, nem veszi figyelembe azt, hogy a magas lakásbérkek folytán súlyos anyagi helyzetbe kerülnek majd a nyugdíjasok, rokkantak, özvegyek állami tisztviselők és nagyrészt munkanélküli munkások és végül nem gondoskodik azokról a bérletéről és albérletéről, akik lakásaik bérbeadásával tengetik életüket, mert a kormány nem ad részükre semmiféle segélyt és nem nyújt nekik semmi módot arra, hogy intézkedéseik alapján kilakoltatott lakók megfelelő lakáshoz jussanak.

Mindezekért kérjük Felsegedet, kegyeskedjék ennek a szociális igazságtalanság szempontjából egész kultúrát Európában egyedülálló törvényjavaslatnak a törvényes szankcióját megtagadni.

A kongresszus tiltakozó tervezetet küldött a parlament elnökségének is.

Tiltakoznak

a zagrebi munkások a munkabéradó ellen

Az adó hatályon kívül helyezését kéri

Zagrebból jelentik: A május-június-juliusi tizenkettő törvény fontos újítást hozott az ország adópolitikájában, a mennyiben előírja, hogy a munkások munkabéruk két százalékát az adó fejében kötelesek befizetni. A munkásság körében természetesen nagy ellenzésre talált az új adó és mozgalmat indult meg annak érdekében, hogy a következő tizenkettő törvényben már helyezze hatályon kívül a fentelmes rendelkezést. A mozgalom eredményeképpen csütörtökön este Zagrebben nagygyűlés volt, amelyen elhatározták, hogy valamennyi munkásszervezet bevonásával tüntetést rendeznek. Vasárnap Zagrebben tartanak a munkások tüntető gyűléseket, hétfőn pedig — ugyancsak Zagrebben — a szakszervezetek vezetői konferenciát tartanak, amelyen arról fognak tanácskozni, miképpen segítsék a munkásságot az adóteher viselésében, mindaddig, amíg a törvényhozás hatályon kívül nem helyezi ezt az új adóztatást.

A halott Hoefle

miniszterválságot idéz fel

Szigoru vizsgálat indult meg a volt miniszter titokzatos halála miatt

Berlinből jelentik: Am Zehnhoff birodalmi igazságügyi miniszter kijelentette, hogy Hoefle volt birodalmi postaügyi miniszter halála miatt a legszembetűnőbb vizsgálatot fogják megindítani.

Mint ismeretes, Hoeflet a Barmat-ügy kapcsán vizsgálói fogságba helyezték. A fogságban kiújult régi szivbaja. Átszállították a rabkórházba, ahol rövidesen meghalt. Holttestének felboncolása után nagymennyiségű mérget találtak szervezetében. Felmerült az a gyanú, hogy Hoefle az apólopszemélyzet gondatlansága folytán egyszerre nagyon sok mérget tartalmazó orvosságot vett be és így elősegítette öngyilkosságát. A vizsgálat a rabkórház egyes orvosainak és apóloának rendkívül nagy hanyagságát állapította meg. Az orvosi naplóból kiderült, hogy Hoefle panaszait semmibe sem vették és aznap, amikor Hoefle már elvesztette öntudatát, az orvos csak ennyit írt a naplóba: „Hoefle azt állítja, hogy eszméletlen.” A parlamenti bizottságban ez a bejegyzés érthető felháborodást keltett és az egyik képviselő így fakadt ki:

— *Nem csodánám, ha a következő napon az ügyeletes orvos ezt írta volna a naplóba: „Hoefle azt állítja, hogy meghalt.”*

Ebben az ügyben most nagyon erőlyes vizsgálat indult meg az összes ügyészégi és kórházi alkalmazottak ellen, akik az ügyben felelősséggel tartoznak. Elsősorban — orvosok adatai alapján — a vizsgálati bizottság ellen. A centrum párt, melynek Hoefle tagja volt, magát az igazságügyminisztert teszi felelőssé a történetekért. Nem lehetetlen, hogy az igazságügyminiszter, aki szintén a pártból tartozik, a Hoefle-ügyből kifolgozó rövidesen lemond.

ÖN TÉVED

ha nem hiszi, hogy 1 pár „Koles”-jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár. Vegyen 1 párt próbára és Ön is meggyőződik.

Kapható minden üzletben!

HIREK

Berényi János:

Koszoru a vérnek

Elkésztet vasárnapot várunk:
vér,
megtörjük a szentelt kenyeret:
vér,
sugárszálas, gyors hórá lépünk:
vér,
husunkba szísszen a vak tövis:
vér.
A bölcsőben megváltó mosolyog:
vér,
a főlő ujj zászlókat fűrészt:
vér,
a gyűrött lángok erőt prédikálnak:
vér,
minden hur a békének muzsikál:
vér.
Csak az életünket akarjuk:
vér,
csak az örökségünket kérjük:
vér,
csak az álmokat szeretjük:
vér,
csak egy pohár jószágért sirunk:
vér.
Tegnap az istent ostromoztuk:
vér,
ma elnyelt a bocsánat völgye:
vér,
hitbe rámázzuk a titkok arcát:
vér,
kináljuk a szeretet mézét:
vér.
Hiszünk az igazságnak:
vér,
bizunk az isten dalában:
vér,
nézünk egy hideg csillagra:
vér,
a multat a folyókba rázzuk:
vér.
A lilium, a vágy, az ölelés:
vér,
a szerelem, a gyermek, az emlék:
vér,
a felejtés, a jutalom, az erő:
vér,
élet, mindenség, semmisség
a vér.

(Szubotica, 1925.)

— **Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor bérmentés.** Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor szombaton délután érkezik bérmentés Horgosra. Vasárnap délután met celebrál, utána kiszolgálja a bérmentés szentségét. Vasárnap délután szombatizik kíséretével Martonosra.

— **A noviszadi görög-keleti püspök Martonoson.** Szentáról jelentik: Dr. Csirics Irenej noviszadi görög-keleti püspök a jövő hét csütörtökön Martonosra utazik, ahol pénteken a templom szlavóján misét fog celebrálni. Az ünnepi misén a szentai Zora énekkel is résztvesz.

— **Jegyzői változások szentai járásban.** Szentáról jelentik: A helygymnázium tanárja Martonosra Radics Gusán volt martonosi jegyzőt, Horgosra pedig Marjanov Milánt nevezte ki jegyzőnek.

— **Új anyakönyvvezető Szubotican.** A helygymnázium tanárja Pabolics Pavle szubotikai anyakönyvvezetőt felmentette állásától és helyébe Brankovics Voislavot, a Nova Posta volt szerkesztőjét nevezte ki.

— **Kinevezések.** Becskerekéről jelentik: A helygymnázium tanárja Damjan torontói és szubotikai jegyzőt Topanin Sándor nevezte ki, Bognár Sándor volt becskereki adóügyi tanácsnokot pedig torontálme gyei árvaszéki ülnöknek nevezte ki.

— **Alírták a lengyel-orosz vasúti egyezményt.** Varsóból jelentik: Varsóban pénteken aláírták a Lengyelország és Oroszország közt létrejött vasúti egyezményt.

— **Elbocsátották a starakanizsai főkapitányt.** A közigazgatási tisztviselői állások, ugylászik, nem állandó jellegűek. Az azonban még a gyakori közigazgatási változások idején is meglépő, ami most Starakanizsán történt. Lungulov Radivojt nemrégiben nevezték ki Starakanizsára rendőrfőkapitánnyá. Csütörtökön Lungulov, akinek működéséről a város közönsége a legnagyobb mértékben meg volt elégedve, távozatot kapott, amelyben a helygymnázium közli vele, hogy — **elbocsátották állásából s helyébe Palmer Álman** volt katonautógi tanácsnokot nevezték ki. Katonautógi tanácsnok Tomics Alekszander lett. A starakanizsaiak küldöttség útján akarják kérni Lungulov Radivoj visszahelyezését.

— **Házasság.** Radnics Mariska és Koleszárovič István, e hó 17-én, vasárnap délután öt órakor tartják esküvőjüket Szubotican a Szent Ferencrendiek templomában.

— **Állami építészeti hivatalt állították fel Staribecsen.** Az építésügyi minisztérium Staribecsen állami építészeti hivatalt állított fel, melynek élére Bugarin György mérnököt nevezte ki. Az építészeti hivatal hatásköre a szentai, staribecsei, szabljai és titeli járásra terjed ki.

— **Pokolgépes merénylet készült Viroviticán.** Viroviticáról jelentik: Cselenda Vilmos mérésárosmester feljelentést tett a rendőrségen, hogy bizalmas besugár folytán tudomására jutott, hogy szolgálja: Novák Bartol egy pokolgépet rejtget a házában. A rendőrség tüzetesen átkutatta Cselenda házát és egy elrejtett helyen ládába csomagolva meg is találták a pokolgépet. Novákot azonnal letartóztatták, állatása során beismerte, hogy a pokolgépet ő rejtette el, de megtagadott minden felvilágosítást arra vonatkozólag, hogy kit és milyen célból kapta. A rendőrség az a gyanúja, hogy a komünisták készítettek elő merényletet és az irányban szigorú nyomozást indítottak. Szakértők megállapítása szerint a pokolgép robbanás esetén katasztrófális méretű pusztítást idézett volna elő.

— **Meghalt Miletics Szvetozár özvegye.** Noviszadról jelentik: Noviszadnak és az egész szerbségnek gyásza van: Mileticsné-Milutinovics Anka, Miletics Szvetozár özvegye pénteken hajnalban nyolcvanhat éves korában, agkori elgyengülésben meghalt. Miletics Szvetozárné két hét elöttig teljes testi és szellemi frissességben volt, azóta gyengélkedett, míg péntek reggel meghalt. Halálát két gyermeke: dr. Miletics Szilvákó közegészségügyi miniszter és özvegy Tomics Jásóné, Miletics Milica és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután négy órakor lesz.

— **Bulgáriai csendélet.** Szófiából jelentik: Friedman, Koev és Zagorszki, akiket a Sveta Nedelja-templom elleni merénylet miatt a rögtönítélő bíróság halálra ítél, csütörtökön benyújtották felbontásukat a legelső semmitőszékhez. A semmitőszék határozathozatalának határideje nem ismeretes. A szófiái rendőrségnél újabb öngyilkosság történt: Pavlov Vladimir burgaszi kereskedő, akit az összeesküvésben való részvétel gyanúja miatt tartóztattak le, a rendőrségi épület harmadik emeletéről leugrott és szörnyethalt. Most kezdte meg a tárgyalást a szófiái törvényszék Milev Geo bolgár költő ellen, akit az 1923. évi kommunista zavargások idején írt egyik verse miatt helyezték vád alá.

— **Hangverseny az orosz rokkantak javára.** Gyogyevics Dagozlávné főispánné védnökségével május 17-ikén, vasárnap délután négy órakor a szubotikai Nemzeti-szálló kertjében hangverseny és teadélután lesz az orosz rokkantak javára. Beléptidij nem lesz.

— **Balettdélután az orosz Vörös-kereszt javára.** Május 23-án szombaton és vasárnap Enwaldné balettkolaja a szubotikai városi színházban balettdélután rendez az orosz Vörös-kereszt javára. Ez alkalommal elsőrendű szereposztásban szinre kerül az „Azra” című kétfelvonásos, három képből álló keleti balett, amelynek címszerepét Enwaldné alakítja. A balett zenei részét Wese-lovszki a zene szerzője zongorán, Pátkai hegedűn és Lázár csellón látja el. Jegyek és a balett leírása a Jedinstvo-könyvkereskedésben és Vig Zs. Sándornál, továbbá az előadás napján délelőtt 11—12-ig és délután 2 órától a színházi pénztárnál kaphatók. Az előadás pontosan 5 órakor kezdődik és az előadás alatt a terem ajtói zárva lesznek. A magasnívójú, művészi esemény-számba menő előadás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Felülfizetéseket, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadják a rendezőbizottság.

— **A helygymnázium jövahagyta a szentai kaszinó alapszabályait.** Szentáról jelentik: A helygymnázium jövahagyta a szentai kaszinó alapszabályait. A kaszinó a kövél napokban megkezdte működését.

— **Az amerikai gabonabausse összeomlásának bűnügyi fejleményei.** Washingtonból jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése több törvényellenes tranzakciót leplez le, amit a gabonabausse márciusban történt összeomlásával kapcsolatosan követtek el. A vizsgálatot nagy apparátussal folytatják, hogy a bűnügyi eljárást megindíthassák.

— **Sztrájkoló diákok.** Oszijekről jelentik: A reálgimnázium VI. osztályának növendékei már hosszabb ideje elégedetlenek egyik tanárukkal, aki túlszigorúan figyelmükre ösztönözték őket a tanár ellen. Az igazgatóság eljárást indított a sztrájkoló diákok ellen.

— **Tavaszi oszjeki lóversenyek.** Oszijekről jelentik: Az oszjeki Jockey-klub május 17-én és 21-én tartja meg a tavaszi lóversenyeket. Nevezések — a Bácskából is — szép számmal érkeztek. A mezőnyben induló lovak árverését a verseny előtti nap estején tartják meg a Royal-szálló sörtermében.

— **Római zarándokok halálos szerencsétlensége.** Rómából jelentik: Egy amerikai zarándokokkal megrakott autó Firenze irányában épp elhagyta Arezzot, amikor egy utkanyarultnál egy német zarándokokkal tele másik autó jött szembe. A két autó hevesen összeütközött. Mayer Agoston müncheni kereskedő rögtön meghalt, a mögötte ülő pap pedig nem sokkal utóbb. A többekévébbsbesültek száma igen nagy. A rendőrség megjelent a helyszínen, hogy a felelősséget megállapítsa.

— **Zagrobban nincs több borralvó.** Zagreből jelentik: A zagrebi nagyobb éttermekben és szállókban már régebben bevezették a borralvó nélküli rendszert és beletette 10—15 százalékos kiszolgálási díjat szedtek a vendégektől. Most a pincérek erélyes akciójára bevezették ezt a rendszert a kávéházakban és a többi nyilvános helyiségekben is.

— **A bécsi Jeritza ellen.** Bécsből jelentik: Dr. Schipper, az állami operaház hősbartónistája elbocsátását kérte. Ő a völegénye Olsevska Máriának és a kínos színpadi jelenet alkalmával vele együtt volt a színpadon. Kijelentette, hogy Jeritza Mária hangos beszélgetéssel zavarta az előadást és ismételt kéreésre sem hallgatott el. A közönség körében Olsevska asszonynak az operaház kétélekező történt elbocsátását általában helytelenített, mert ő volt az, akit provokáltak. Az elbocsátás azután történt, hogy Jeritza Mária a kultuszminiszternél járt. Olsevska asszony, aki Londonba utazott, mindenesetre jogorvoslattal fog élni. Az operaház személyzete gyűlést akar tartani, hogy Olsevska asszony érdekében állást foglaljon.

— **Egyesületbe tartozók a Budapesti szerb kereskedők.** Budapesti szerb kereskedők. Budapesti szerb kereskedők és egyesületek száma ismét gyarapodott eggyel. A magyar fővárosban és szerb iparosok és kereskedők a napokban megalakították a Szloga kereskedő- és iparosegyesületet. Hasonló című egyesület már harminc éven át működött Budapesten és csak a háború következtében szünetelt ideiglenesen. A Szlogának tagjai lehetnek azok a szerbek is, akik nem magyar állampolgárok, de állandóan Budapesten élnek. Az egyesületnek most harmincnégy tagja van és elnökül Zsikes Iszó tekintélyes budapesti kereskedőt választotta.

— **Megölte az unokáját.** Oszijekről jelentik: Kozák Katalin, 59 éves batinai napszám-sasszony kilen hónapos unokáját egy levele készlet lemeszárolta, majd a háza padlásán egyen súlyos sebet. Állapota életveszélyes. Azt hiszik, hogy az asszony pillanatnyi elme-zavarában követte el szörnyű tettet.

— **Halálos csomagolás.** Rómából jelentik: A monzai királyi kastélyban csütörtökön egy meduzafőtet ábrázoló háromméteres átmérőjű majolikaszobrot csomagoltak el egy nagy ládába. A láda lezuhant és Peruggio Meugaroni, ismert majolikaművészt agyonütötte.

— **Miért tartóztatták le a vágójárási tanítót?** Kanyó Béla vágójárási tanítót, mint annak idején közöltük, a határrendőrség letartóztatta és csak órák múlva bocsájtotta szabadon. Most annak megállapítását kérik, hogy Kanyót a határrendőrség nem bántalmazta, hanem mihelyt tisztázódott az ellene felmerült gyanu, nyomban szabadon bocsájtották.

— **Betérés Szentá főtérén.** Szentáról jelentik: Ismeretlen tettesek péntek éjjel feltörték Fischer Armin divatru-nagykereskedő főéri üzletét, mielőtt azonban bármit is magukhoz vettek volna, a rendőrség megjelésére elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Halálozás.** Krausz Alfréd nyugalmazott vasúti felügyelő hosszú és kínos betegség után negyvenkilenc éves korában Sarajevóban meghalt. Krausz Alfréd évtizedeken át teljesített vasúti szolgálatot Boszniában és puritán egyéniségével általános tiszteletet és megbecsülést vívott ki. Temetése Sarajevo társadalmának nagy részvéte mellett ment végbe.

— **Hainisch osztrák szövetségi elnök leányát az amerikai nemzetközi nőtanácsa diszelnökövé választotta.** Washingtonból jelentik: A nemzetközi nőtanács diszelnökeivé választotta az osztrák Hainisch Mariannet, a genfi Chazonnier Chaix-t és a taszmániai Henry Dobson-t.

— **Lengyelország nem hibás a stargardi vasúti szerencsétlenségben.** Varsóból jelentik: Mint a lapok Danzigból jelentik, a stargardi vasúti szerencsétlenség okainak megállapítása céljából folytatott nyomozás a merénylet határozott nyomait derítette föl. A tanuk vallomása szerint a vonat elleni merényletben a Németországra optált Schumacher Michalsky szökött fegyenc és Klein elbocsátott vasúti munkás vettek részt. A danzingi lengyel-német döntőbíróóság a Stargard melletti vasúti katasztrófa ügyében meghozta döntését, mely Lengyelország javára ütött ki. A döntőbíróóság ítélete megerősíti, hogy a vasúti vonalak állapota nem jelent veszélyt a forgalomra. A német küldöttség megerősítette, hogy a pályatest jó állapotban van. A döntőbírói ítélet a németek kérését elutasítja. A döntés ellen nem lehet fölebbezni.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Bécsből jelentik: Trogen-ben egy ötvenöt éves asszony borzalmas öngyilkosságot követett el. Mikor hozzátartozói elmentek hazulról, egy nagy konyhakéssel felvágta a hasát, úgy, hogy belei kifordultak. Ebben az állapotban az asztalhoz vászorgott és egy ollóval elvágta beleit a testétől. Holtan találták meg.

— **Az olasz fasiszták megtámadták az osztrák zarándokokat.** Bécsből jelentik: A nemzeti tanács pénteki ülésén a tiroli képviselők az ülésteremben körülvették Mataja külügyminisztert és *izgatott hangon tiltakoztak az olasz fasiszták által a bozeni németek ellen intézett támadások ellen.* Közölték a külügyminiszterrel, hogy Bozenben megakadályozták a német színház vendégjátékát és a bozeni pályaudvaron a fasiszták megtámadták az osztrák zarándokokat. Mataja kijelentette, hogy a támadások miatt panaszt fog tenni kormányra nevében az olasz kormányánál.

— **A lengyel monarchisták Sixtus pármaj herceg mellett agitálnak.** Varsóból jelentik: A lengyel lapok jelentése szerint Posenben nemrégiben a lengyel monarchista szövetség legfőbb tanácsa ülést tartott, amelyen az ország minden részéről számos delegátus vett részt. A legfőbb tanács megállapította a programot és szervező bizottságot választott, majd elhatározta, hogy felhívással fordul a lakossághoz. Elnökké *Wiemojowski* Vencel volt marsallt választották meg. Egy röpiratban, amelynek szerzője ismeretlen, *Sixtus* pármaj herceg mint lengyel trónjelölt mellett csinálnak hangulatot.

— **Diáksztrájk készül a bécsi mezőgazdasági akadémián.** Bécsből jelentik: A bécsi mezőgazdasági főiskola hallgatói elhatározták, hogy hétfőtől kezdve nyolc napig tüntető sztrájkot rendeznek, ha a tanári testület nem vonja vissza azt a határozatát, amely szerint külföldi zsidó hallgatókat is felvesznek az akadémiára. A diákok határozatukat memorandumba foglalva átadták az akadémiá rektorának. A tanári testület a rektor elnöklésével ülést tartott, amelyen kimondták, hogy a tanári testület ragaszkodik határozatához, a diákság tiltakozó sztrájkja esetén is és a sztrájkmozgalom vezetői ellen a legszigorubb rendszabályokat fogják életbe léptetni.

— **A Glasbena Matica a noviszadi Neven dísztagja.** Noviszadról jelentik: Noviszad zenekedvelő közönsége nem tudott betelni a kiváló zenei élvezettel, amelyet a maribori Glasbena Matica szerzett két nagy sikert aratott hangversenyével a novisadiaknak. A csütörtök délutáni második hangverseny kizárólag a noviszadi tanulóifjúság részére volt és a termet színültig megtöltötte ifjúság épp oly lelkesen tapsolt a 80 tagú kitiűnő énekarnak, mint előző este Noviszad zenekedvelő közönsége. Csütörtök este a tiszti otthonban diszvacso-ra volt, amelyen a két hangverseny rendezésében a zenekedvelő egyesülettel egyforma mértékben közreműködött *Neven* dal-egylet elnöksége részéről: dr. *Borota* Branimir elnök a *Neven diszoklevél* adta át a Glasbena Maticának. *Marcikić* Márkó az egyesület nevében tartott felköszöntőjében bejelentette, hogy a *Neven dísztagjává* választotta a Glasbena Maticát, amelynek tagja pénteken elutaztak Noviszadról.

Magyar Radikális Klub május 23-án szombaton este 8 órakor vacsorát rendez a Vass Ádám-féle sörházban. Jelentkezési ív a Vass Ádám sörház főpincéjénél. Az elnökség.

— **Szentán ismét akcióba léptek a felelőtlen elemek.** Szentáról jelentik: Pénteken éjjelkor *Weinberger* Lipót rőfősnagykereskedő házára mint összes alakait ismeretlen tettesek beverték. Két fiatalembert, *Weinberger* segítykiáltásaira rendőrt futottak. Tettesek véresre vertek. A rendőrség a tett színhelyén jegyzőkönyvet vett föl az esetről és megindította a nyomozást. A két bántalmazott fiatalember *Pesics* Dusan személyében ráismert bántalmazóknak egyikére. A rendőrség ezen a nyomozást a garázdaalkodók után.

— **Uj egyesülési törvény Olaszországban.** Rómából jelentik: A kamara bizottsága elfogadta az egyesülési törvényt s hozzájárult ahhoz a szigorítás-hoz, amely szerint titkos társaságok minden további intézkedés nélkül betiltandók és azok az egyesületek, amelyek a tagjegyzék időszakos közléséről szóló követelményeknek nem felelnek meg pontosan, a hatóságok által feloszlatandók. A javaslatot a kamara még ebben a hónapban elintézi.

— **Halálozás.** *Ungár* Ferencné, születet *Schwarz* Jolán 71 éves korában pénteken reggel Suboticán elhunyt. Halálozását kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Ford flottát szerel fel.** Newyorkból jelentik: *Ford*, aki már régóta tervezi, hogy saját flottát fog vizebocsátani, legközelebb megvalósítja szándékát. Harminc hajót akar vásárolni. Hír szerint *Ford* terveit abból az alkalomból születtek, hogy egy hajógyártól négyszáz használatlan hajót akart átvenni a hajók alkatrészeinek felhasználása végett. A tárgyalások még nem fejeződtek be.

— **A román ellenzék szövetkezett a Bratianu-kormány megbuktatására.** Bukarestből jelentik: Románia súlyos belpolitikai harcok előtt áll. Ismeretes, hogy a csendőrség *Halipa* parasztpárti képviselőt nemrégiben véresre verte. A kormány a parasztpártnak a kívánt elégtételt nem akarta megadni. Ennek következménye erős ellenzéki blokk alakítása volt az ötvenhat képviselőből álló nemzeti párt és a több mint negyven mandátum fölött rendelkező parasztpárt között. Az ellenzék vezetői azt állítják, hogy kampány útján megfogják bukttatni a *Bratianu*-kormányt. *Maniu* és *Lupu*, az ellenzék vezetői, kijelentették, hogy a kormányt két hónapon belül megbuktatják. Az ellenzéki pártok vasárnap Bukarestben nagy népgyűlést akarnak tartani, amellyel megkezdik a harcot a kormány ellen. Még nem bizonyos azonban, vajon a kormány megengedi-e a gyűlés megtartását. A *Bratianu*-kormánynak parlamenti eszközökkel való megbuktatása ez idő szerint lehetetlennek látszik, mert a kormány határozott többségre támaszkodik, a kamara mandátuma pedig csak a jövő év februárjában jár le. Az ellenzéki pártok azonban belső harcot akarnak kezdeni a kormány ellen és azt remélik, hogy a közvélemény oly súlyos nyomást fog gyakorolni, hogy a kormányt már idő előtt helyének elhagyására kényszerítheti.

— **Sikkasztó községi pénztáros.** Osijekről jelentik: A szomszédos *Haraszti* községben nagyarányú sikkasztásnak jött a nyomára. Egy rovanecolás alkalmán kiderült, hogy *Milosevics* Ferenc községi pénztáros már hosszabb idő óta kisbűnösöket a községi pénztárosból. Mintegy 38000 dinárt lop ki az elszikkasztott összeg. *Milosevics*-et letartóztatták és átadták az osijekai ügyészségnek.

— **Csendőrség a kovlói országúton.** Noviszadról jelentik: *Raniszavljevics* Mitakovini gazdag birtokos autón igyekezett a kovlói uton, amikor két kocsival találkozott szembe, amelyeken *Schich* Ferenc és *Scherer* Mihály hajtottak. Az autó sofförje túlkölt, mire *Scherer* kocsijával nyomban kitért, míg *Schich* kocsijával keresztbe állt az uton és csak véletlen szerencse, hogy a sofför elkerülte az összeütközést, de így is a kovcsi rudja megsértette az autó oldalát. *Schich* kocsijával erre hirtelen elhajtott. *Raniszavljevics* megparancsolta a sofförnek, hogy hajtson *Schich* után, akit hamarosan utolért és ekkor kettőjük közt szóváltás támadt, majd *Raniszavljevics* revolvert rántott és *Schich*re lőtt, akinek vállát járta át a golyó. *Raniszavljevics* 50.000 dinár kártérítést fizetett *Schich*nek, de ettől függetlenül a pancsevői törvényszék *Raniszavljevics*-et öthavifogházra ítélte, elfogadva a vádlott azon védekezését, hogy a revolver agyával ütötte meg *Schich*-et és a lövés eközben dördült el. A felebbvi-

tel bíróóság ma helybenhagyta az ítéletet, de az indokolásban megállapítja, hogy a felebbviteli bíróság által kihallgatott orvos- és fegyverszakértők szerint *Raniszavljevics* revolvere nem véletlenül és itésből kifolyólag sült el, hanem legalább öt lépéssről célozhatott és sütötte el a revolvert.

— **Szabadalmazott iparművészet.** Becskerekéről jelentik: *Bence* Zoltán iparművész, a becskerei *Bence* Antal és *Fia* műbutorgyár egyik tulajdonosa a szerzői jog megsértése miatt pert indított a becskerei járásbíróóságban *B. S.* szentai lakos ellen. *B. S.* szentai lakos ebédülő- és hálószoba bútorot rendelt meg a múlt évben *Bence* Zoltánéknál, de kikötötte, hogy a bútoroknak *Bence* Zoltán megcsinálta a tervezeteket, mielőtt azonban a bútorok elkészítéséhez hozzáláttak volna, a tervrajzot bemutatták a megrendelőnek. A *B. S.* tervrajzokat magával vitte. Egy hét múlva a tervrajz valóságban viszszerkezett, a műveket kiséző írás nélkül, míg aztán — hónapokig a történetek után — *Bence* Zoltán megjelent, hogy *B. S.* az ő terveit lemásolta és azok alapján egy szentai asztalosnál készíttette el a bútorokat. A gyár igazgatósága ügyvédhez fordult, aki azonban kijelentette, hogy a gyár készítményeit, vagy terveit csak akkor védi a törvény, ha azokat a kereskedelmi minisztérium szabadalmi osztályának bemutatják és 800 dinár illetéket fizetnek le. *Bence* Zoltán ezzel szemben mégis benyújtotta a keresetet nem a gyár, hanem a maga nevében azzal az indokolással, hogy ő, mint a stuttgarti iparművészeti főiskolán végzett iparművész igényt tarthat arra, hogy munkáját, mint minden más művészi produktumot, a szerzői jog védelme alá helyezze. A bíróság az érdekes perben legközelebb kitézi a tárgyalást.

— **Veszedelemes rablóbandát leplezett le a budapesti rendőrség.** Budapestről jelentik: A rendőrség nagy rablóbandát leplezett le Budapest egyik kávémérésében. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a *Bérekocsis-* és a *Konti-ucca* sarkán levő kávémérésben már hónapok óta fosztogatták a léprecsalt elegáns vendégeket, akik azonban szegényükben nem tettek feljelentést. A vendégeket a kávémérés tulajdonosnője, *Kuvászai* Józsefné, egy feltűnően szép nő csalta el, rendszerint a dunaparti korzóról. A kávémérésben azután leittatták és kifosztották a vendégeket. A rendőrség *Kuvászai* és *Bentő* István rovttmultu csavargókat letartóztatta.

— **Letartóztatott iskolafelügyelő.** Noviszadról jelentik: A csakoveci csendőrség a belügyminisztertől kapott felhatalmazás alapján letartóztatta és a noviszadi ügyészség fogházába szállította *Kozarcsics* Ferdinánd iskolafelügyelőt, akit az ügyészség királlysértéssel vádol. A noviszadi törvényszék ebben az ügyben még a nyári szünet előtt előtt kitézi a tárgyalást.

— **Hercegnő, mint torreador.** Madridból jelentik: A spanyolországi bikaviadatok közönsége elé még nem lépett olyan torreador, mint amánő most jelent meg Sevilában a porondon. Ez a bikaviador nem volt más, mint *Santon* hercegnője, a spanyol királyi család közeli rokona. A fenséges torreador premierjén a spanyol királyné is megjelent két leányával együtt.

— **Az apa bosszúja elgázolt fiáért.** Megrázó jelenet játszódott le, — mint Madridból jelentik. — *Lerida* város ucáján: egy kétségbeesett apa revolverével állott bosszút a gondtalan sofförön, aki kis fia halálát okozta. A hét éves fiucska a járda mellett játszott, amikor az autóbussz kereszttülmel rajta, úgyhogy a szerencsétlen gyermek borzalmasan összeroncsolt holtteste maradt az uton. Nagy néptömeg verődött össze, amelyből egyszerre előrohant az apa és pisztolyából több lövést tett a kocsi vezetőre, aki holtan bukkott le.

— **Egy kilindai tanító találománya.** Kikindáról jelentik: *Knezevics* György nyugalmazott kilindai tanító elmesélt egy módosított találtatást a szoba- és ágytérgek irtására. A módosított találtatás az új szabaddalmazott találtatásból abból áll, hogy az ágyat alatta a szőnyeg után egyszerű és nem is költséges módon a padlótól, faltól és a mennyezettől teljesen elszigeteli, úgy hogy a férgek nem juthatnak táplálékhoz és teljesen kipusztulnak. Az új találtmány főleg szállodák részére nélkülözhetetlen.

— **Hamis szárdinározt találtak Sentán.** Keller József sentai rőfőskereskedő a *Panagy* szárdinárossal akart fizetni. A bankjegyet azonban megállapították, hogy hamis. Nyomban jelentést tettek a rendőrségen. A nyomozás megindult.

— **Vajdasági koncert-turnét szervez a noviszadi szerb szinpartolóegylet.** A noviszadi szerb nemzeti szinpartoló egyesület nemrég törént újjaalakulása alkalmából elhatározta, hogy elit staggione-társulatot szervez, amely az egész Vajdaságban előadásokat fog tartani. A szintársulat megszervezése már folyamatban van. Mielőtt azonban a szintársulat megkezdéné körútját, az egyesület hangverseny-turnét szervez, amelyben a noviszadi Opera legjobb művészei vesznek részt. *Adamovicsné-Dubszka* drámai szoprán, *Archipova* koloratur énekesnő, *Mariasec* basszista és *Baranov* baritonénekes alkotják a koncert-együttest, amely *Kolinkov* dirigens vezetésével a következő helyeken fog előadást tartani: *Karloveci*, *Indjija*, *Pázova*, *Zemun*, *Ruma*, *Mitrovica*, *Sid*. A szerémeégi turné befejezése után *Bácska* és *Bánát* helységeit fogják meglátogatni. Mindenütt csak egy hangverseny lesz, alacsony helyárak mellett, mert az egyesületnek nem üzleti vállalkozás a célja, hanem az, hogy a zeneértőknek és a közönség szélesebb körének jó muzsikát nyújtson. Az egyesület felhívja a színházbarátokat, hogy ott, ahol a helyi színházbizottságokat még nem reorganizálták, ezt minél előbb hajtsák végre.

— **Az „Antónia” Sentán.** Május 21-én a sentai *Royal*-szálló nagytermében megismétlik *Lengyel* Menyhért „*Antónia*” című vígjátékának előadását. A címszerepet dr. *Fracker* Károlinné fogja játszani. Az előadás tisztá jövedelmét a *Sentai Atlétkai Klub* javára fordítják.

— **Hivatásos csirketolvaj.** Noviszadról jelentik: *Cseravics* Rada pasicsevői foglalkozás nélküli egyén *Mihály* József pasicsevői lakosnak több tyukot és pulykát kínált eladásra. *Mihály*nak gyanus volt *Cseravics*, feljelentette a csendőrségnek, amely a megindított nyomozás során megállapította, hogy *Cseravics* Pasicsevón és környékén rendszeresen megdézsmálta a baromfiudvarokat és az éjjeleken lopott aprójszágot másnap eladta. A csendőrség letartóztatta és bekecsértette az ügyészséghez.

Dr. Iványi Ferenc szülész és nőorvos specialista Veliki-Bécskerek rendel d. e. 9—11 és d. u. 4—6 óráig. Aleksandrova ulica 601. sz. alatt.

— **A wembley-i kiállítás szubotical résztvevői.** A wembley-i világkiállításra Szuboticán is szerveznek kirándulást és már eddig is többen jelentkeztek, akik részt akarnak venni a társaskiránduláson. A londoni *Cook*-iroda most közölte a kirándulást vezető *Combe* szubotical angol nyelvtanárral, hogy amennyiben közlik a kiránduláson résztvevők számát, akkor alkalmas szállodai lakást tud szerezni. Az értesítés alapján *Combe* tanár felhívja mindazokat, akik részt akarnak venni a kiránduláson, hogy szándékuikat május hó 20-áig jelentsék be a Közgazdasági Bankban. A tízenkét napos utazás teljes ellátással 12.000 dinár.

Elhalasztották a szuboticei zsidó Nőegylet nagygyűlését. A szuboticei zsidó Nőegylet május hó 17-ére kitűzött nagygyűlését Ungár Ferencné elhalálozása miatt május hó 21-ére halasztották el. A Nőegylet felkéri tagjait, hogy az elhunyt temetésén teljes számban jelenjenek meg. Gyülekezés fél tizenegy órakor az evangélikus templom előtt.

Lepedat I Jovanovic suboticei főelárúsióknál vásárolt sorsjegyek közül május 14-én kisorsoltattak:

- 14000 dinárt nyert: 67257
8000 dinárt nyert: 28041 57970 148100
5000 dinárt nyert: 11156 76813 148014
3000 dinárt nyert: 92053 104194 119576 148979
1000 dinárt nyert: 41740 57983 73959 148943 149216
400 dinárt nyert: 6734 61 10379 11942
13928 44 47 17222 32 61 23016 32 79 100
28006 17 51 54 29697 30748 37435 48 50
39206 77 42965 44284 47406 92 53027 99
55608 56156 57989 58814 42 67240 65
71238 41 72452 76822 41 79954 61 86
84166 72 86104 86510 13 78 89409 92023
14 58 84 102674 104161 109572 75 117318
99 131908 23 33 132433 133236 60 134452
97 136365 80 87 138834 145365 148064 74 148967.

Ügyvédi-iroda megnyitás Bács-Topolán. Dr. Stakics Labud ügyvéd Bács-Topolán ügyvédi irodát nyitott.

Mi a »Saurol«? A nyugati kultúra-áramlat egy eredeti párisi újonságot hozott hozzánk: a »Saurol« arcpakolást, mely a kozmetika terén korszakalkotó jelentőségű. Hatása frappáns. Az arcbrőt üdvé teszi, a redőket kisimítja. Rendkívül kellemes, ártalmatlan, használata egyszerű, egyedül is végezhető. Főelárúsió Jugoszlávia területén: Roth Olga kozmetikai intézete, Subotica. Kérjen próbatubust!

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. május 15.

- Zürich 8.40.
Budapest deviza 1155-1163, valuta 1135-1157.
Prága deviza 54.75-55.25, valuta 54.50-55.
Berlin deviza 68-68.2 milliárd márka, valuta 67.55-67.95.
Bécs deviza 1149.50-1153.50, valuta 1146-1152.
London deviza 298.
Newyork deviza 162.50.

Zürich, máj. 15. Zárlat: Beograd 8.40, Páris 27, London 25.085, Newyork 516.75, Brüsszel 26.15, Milanó 21.16, Amsterdam 207.60, Berlin 123, Bécs 0.007280, Szófia 37.75, Prága 15.30, Varsó 99.55, Budapest 0.007260, Bukarest 2.45.

Beograd, máj. 15. Zárlat: Páris 322.50-323, London 299.50-299.75, Newyork 61.50-61.70, Geni 1193-1194, Milanó 252-253, Berlin 14.75, Bécs 8.70, Prága 182.75-183, Budapest 8.68-8.70, Bukarest 30.

Novisadai terménytözsde, máj. 15. Bár az amerikai jegyzések valamivel magasabb árakat jeleznek, itt az üzlet kedvtelen és kötések csak csekély mértékben jöttek létre. Az irányzat csendes és külföldről tegnap óta az érdeklődés hiányzik. Zab, bácskai 320 dinár. Tengeri, bácskai 195 dinár, bácskai V. tiszai hajlóáru R. K. 205 dinár, bácskai V-VI. dunai hajlóáru R. K. 214 dinár szerémi K. D. 200 dinár, szerémi V. K. D. 200 dinár. Liszt, 0-ás bázis Bácska 670 dinár. Forgalom: zab 100, tengeri 5300, liszt 100 q.

Szentai gabonaárak, máj. 15. A mai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 470 dinár, Zab 260 dinár, Tengeri 190 dinár, Hajló 200 dinár, Vasutra 190 dinár, Julus augusztusra 210 dinár, Árpa 260 dinár, Prárpa 280 dinár, Heremag 2600 dinár, Muharmag 250 dinár, Köles 250 dinár, Bab 280 dinár, Liszt 0-ás 710 dinár, 2-es 690 dinár.

KÖZGAZDASÁG

Százhetven cseh koronás áránál lesz vámköteles a buza Csehszlovákiában. Az agrárvámok kérdése még mindig nem dőlt el Csehszlovákiában. A szociáldemokrata párt most már nem zárkózik el mereven a gabonavámok behozatala elől, csak éppen azt a feltételt kötötte ki, hogy a gabonavám belátható ideig ne éreztesse drágító hatását. Az ütközőpont a vámmentesen behozható gabona árának fixrozása. Az agráriusok a vámmentesesség felső határát 180 cseh koronás árszínvonalon akarják megállapítani, míg a szociáldemokrata párt a 160 koronás buzához ragaszkodik, mint amely még vámmentesen importálható. A miniszterelnök legutóbb közvetítő javaslatot tett, amely szerint a vámmentes buzaár felső határa 170 cseh korona. Valószínű, hogy ezen a bázison meg fognak egyezni a szembenálló pártok.

El kell halasztani a becskeréki kiállítását. Megirtuk, hogy a becskeréki közgazdasági körök ez év szeptemberére ipari és mezőgazdasági kiállítást terveznek. A kifejezést adtuk a szuboticei kiállítási rendezőség ama kívánságának, hogy becskerékiek az augusztusra tervezett szuboticei kiállításra való tekintettel a maguk kiállítását a jövő évre halasszák el. Becskereki munkatársunk erre nézve kérdést intézett Zubkovic Pál torontálmegyei főjegyzőhöz, a bánati kiállításrendező bizottság egyik vezető tagjához, aki a következőket mondotta:

A becskerékiek már két évvel ezelőtt elhatározták, hogy ipari és mezőgazdasági kiállítást rendeznek és a vármegye erre a célra 200.000 dinárt szavazott meg. A terv megvalósítása megfelelő helyiségek hiánya miatt tolódoit ki. Most azonban, hogy fölépült a Szokolanum, ez az akadály elhárult és ezért merült fel a szeptemberi kiállítás eszméje, még mielőtt a szuboticei kiállítás rendezéséről tudomásunk lett volna. Danjanovics Milán, a szuboticei Lloyd és a kiállítás titkárát meghívtuk a becskeréki kiállítás intézőbizottságának vasárnapi ülésére és minden remény megvan rá, hogy sikerül olyan megoldást találjunk, amely a két kiállítás érdekeinek összeütközését elhárítja.

Szanálási akció a novisadai Zadruzna érdekében. Novisadról jelentik: A novisadi Zadruzna banka immobilizáltsága nemcsak megbénítja a közelmúltban még igen agilis és jöhírnevű intézet tevékenységét, de megnehezítette a kibontakozást is. A Zadruzna banka igazgatósága a beogradi Földhitelezőintézet r-t. kérte fel a szanálás keresztülvételére, a Földhitelezőintézet viszont a munkálatok keresztülvételével Novakovics Izidor, a beogradi bank ügyvezető igazgatóját bizta meg, aki nyomban hozzá is fogott a bank szanálásához. Helyetteseül Veszelica Stevan, a Zadruzna banka beogradi főközfőnökét jelölte ki. Novakovics érintkezésbe lépett a Narodna bankával és a vezető beogradi pénzügyekkel és ez utóbbiakból és a Szombori Országos Hitelbankból szindikátust alakított, amely a bank szanálását tűzte ki feladatául. Novakovics kilelentette a Bácsmegyei Napló munkatársának, hogy a szanálási akció első állomása: a hitelezőktől moratoriumot kieszközölni, aminek sikere esetén a bank garantálhatja, hogy a hitelezők és a betevők teljes, száz százalékos kiegyenlítést kapnak és hogy a bank mérlegéből elűntetik a veszteséget, ami annál könnyebben lesz lehetséges, mert a bankakció csak ép immobilizálva van.

A földművelésügyi miniszter avítja meg a szentai nagykeri kiállítását. Szentáról jelentik: A szentai gazdasági csütörtökön kiállításra rendezett Beogradba, hogy a földművelésügyi

minisztert fölkérje a június elejei gazdasági kiállítás megnyitására. A kiállítás Sztrilics Béla képviselő vezetésével megjelent Miletics Krszta földművelésügyi miniszter előtt, aki megígérte, hogy a kiállítás megnyitására Szentára utazik. A kiállításra május 29-től elsejéig féláru jeggyel lehet utazni. A féláru jegy Szentáról június harmadikáig lesz érvényes.

KINTORNA

Önagsága izgatottan jön be az ebédlőbe:

— Baj van, — mondja — a kutya megette a pástétomot.

— Nem tesz semmit, — feleli a férj — ha belehal, legieljebb veszek neked egy másik kutyát.

A főnök bejön az irodába.

— Morbitzer, — kiált rá az egyik aktakucakra — maga azt mondta rólam a Jankovicsnak, hogy megrögzött hazug vagyok?

— Szó sincs róla, — védekezik a felelősségre vont Morbitzer — miért mondtam volna ezt neki, hiszen ugyis tudja...

Dr. Munk Arturt felkeresi orvosi rendelőjében egy férj a feleségével és elpanaszolja, hogy hatesztendő házasságukat elfelejtette az ég gyermekkel megáldani. A doktor azt tanácsolja a férfinak, hogy küldje el az asszonyt négy hétre Raguzába.

A férj hónapok mulva megjelenik Munknál és szemrehányóan mondja:

— Nem ért semmit a kura, doktor ur.

— Lehetetlen, — feleli az orvos — hát elküldte a feleségét Raguzába?

— Nem is négy héttig maradtunk ott, hanem két teljes hónapig, — mondja a férj — de nem használt.

Mire Munk fölényesen leint:

— Ja, ha maga elkísérte....

SPORT

Az angol válogatott csapat Ausztráliában. Európában már nem igen teremnek babérok az amatőr angol válogatott csapat számára, amely most propaganda-turára Ausztráliába utazott. Perth-ben Nyugat-Ausztrália válogatottjával ellen játszották le első mérkőzésüket az angol válogatottak és 7 : 0 arányban fölényes győzelmet arattak.

Spárta legyőzte Uruguay bajnokcsapatát. Prágából jelentik: Óriási érdeklődés mellett zajlott le a Sparta és az Európában turázó uruguay-i National Club Montevideo közti futballmérkőzés. A Sparta a DFC-től kölcsönkért két játékoskal megerősödve vette fel a küzdelmet és teljesen egyenrangú ellenfelet az egzotikus délamerikai csapatnak. A játék során két uruguay csatár megsérült, helyükbe tartalékok álltak be. Az első félidő 0:0 időntetlen eredménnyel végződött. A győztes gól a második félidő tizedik percében esett Hajny lövéséből. A Spártában Schaffer léte legjobb játékát produkálta.

Összeállították a Bolton Wanderers ellen szereplő budapesti kombinált csapatot. Budapestről jelentik: Brüll Alfréd az MTK elnöke összeállította azt a kombinált csapatot, amely vasárnap a Bolton Wanderers ellen veszi fel a küzdelmet. A csapat összeállítása előtt Máriássy szövetségi kapitány felkérte Brüll Alfrédot, hogy a csütörtöki válogatott mérkőzésre való tekintettel Rebró és Jenny beállításától tekintsen el. A kombinált csapat a következő: Amsel (FTC) — Fogl II, Fogl III (UTE) — Fuhrman, Sándor, Blum (FTC) — Lenkey II, Molnár, Orth (MTK). Jeszmás (UTE) és Kohut (FTC). A tartalékok: Nadler, Nikolsburger és Remete.

Összeállították a becskeréki válogatott csapatot. Becskerekről jelentik: A szuboticei másodosztályú válogatott csapat ellen szereplő reprezentatív csapatot a közkezdőképp állította össze a becskeréki szövetségi kapitány: Zseberán (Körmény) — Kolárov — Gavrilov (Obilics) — Söfölköly (Vasutas), Peterin Papp (Csehszlovákia) — Schwäbische) — Podralszki (Körmény) — Jovanovics (Obilics), Mester (Slavia). A válogatott vasárnap próbamérkőzést játszik a Kadimával. A mérkőzést megelőzően kerületi atlétikai versenyt rendeznek, amelyen noviszadi, szuboticei, szombori és verseci atléták is részt vesznek. A Schwäbische vasárnap Debelfácsán fog vendégszerepelni.

400 és 500 hold föld eladó Vel.-Bečkerekben. Az egész ory helyen van. Egyszerre, vagy parcellánként is eladó, nagyon olcsón és igen kedvező feltételek mellett. Érdeklődni lehet a Medjunarodna Trgovacka Banka-nál Vel.-Bečkerekben Princeze Jelene Obala. 4222

LIPK FÜRDŐ megnyitotta szezonját modern berendezésével és alacsony áruval. Biztosan gyógyul. Teljes penzió ára jó élelemzettel, fürdővel, lakással és az összes díjjakkal az előszezonban hivatalnok és kedvezményesek részére 60-90 dinár, a többieknek 60-105 dinár naponta. — Bővebb felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság. 3200

ILLATOS MOLYIRTÓ „HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA“ DRUGERIJA NOVISAD

CRÈME SIMON olajtartalma és enyhe, nem tartalmaz zsíros anyagot és vízben könnyen oldódik. A bőr likacsai a krém teljesen felszívják és használat után semmi nyom nem marad. Biztosítja a felhám bőr egészségéhez szükséges hajlékonyságot és rugalmasságot. Ha naponként alkalmazzuk és mosás után a nedves arcbrőt enyhén bekenjük, az arcbrő féhérségét, lágyaságot és finomságát biztosítja. Használhat után az arc megszárítandó és puderral beintendő. SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN PARFUMERIE SIMON 59 Fg. St-Martin PARIS MINDENÜTT KAPHATÓ! 3316-15

KURA-PENZIÓ GRINTOVEC PREDDVOR-KRANJ MELLETT 520 m. magas. Az Alpok lábánál fekvő gyönyörű GRINTOVEC és STORZIC Kiterjedt tenyőerdőség, Fekvőterraszok. Tej-és hizókura. Külön ellátás ocsó áron Reklámár 50 dinár Egész évben nyitva. A főszezonban dancsingos orchester trio.

ÖN NEM HISZI? hogy 1 pár „KULCS“ jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár, ha próbára 1 párt vesz. Minden üzletben kapható. — HARISNYÁK „KULCS“ nélkül hamisítottak. Nagybani árusító 3615 Márkus Simon és Lipót Subotica

NYILTTÉR.

Mélységes bánatunkban fájdalmas szívvel tudaljuk, hogy szeretett drága feleségem, jó-ságos édesanyánk, kedves jó nagyanyánk

UNGÁR FERENCNÉ szül. SCHWARCZ JOLÁN

életének 71-ik, boldog házasságának 52-ik esztendőjében, folyó hó 15-én reggel hat órakor a Mindenható szent akaratóból az élők sorából elköltözött.

Drága halottunk gyászszertartása folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor lesz a Trenkova-ucca 14. sz. házban megtartva és aznap d. u. a staramoravica izraelita sírkertben helyezük a megboldogult földi maradványait örök pihenőre.

Megdicsőült földet elhagyó kedves lelkét felettünk a Mindenható szent trónjának számolyánál!

Ungár Ferenc férje, Ungár József és neje szül. Vámosi Ilonka, Ungár Rózsika és férje Ungár Pál, Ungár Béla és neje szül. Flesch Erzsike, Ungár Andor és neje szül. Vámosi Lívike gyermekei, ifj. Ungár József, Ungár Kátó és Ungár Ferike unokái, özv. Böszörményi Lipótné szül. Schwarcz Nina nővére, özv. ómorovica Ungár Józsefné, özv. Schwarcz Samané sógorai.

Subotica, 1925 május 15.

(Minden külön értesítés mellőzésével)

Szombat este, május hó 16-án az Amerika és Tiszapart közti

kerthelyiséget

trombitazenekarral, fényes tisztai kivilágítással, halvacsorával és cukrászdával megnyitom. Állandó zeneestélyek. Választás szerinti ételekről, italokról gondoskodom. Kérem a tisztelt közönség szives megjelenését.

Amerika szálloda és kávéház tulajdonosa.

Prédin, Senta

4221

Értesítés

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt ve-
vőimet, hogy

cipészetemet

áthelyeztem Schneider Károly cipészüzletébe, apósomhoz

Paja Kujundžićeva ulica 11.

(Wesselényi utca, Molzer ház) Gyors és figyelmes kiszolgálás! Minden munka elvállaltatik.

Továbbra is szives pártfogást kér

4192

BOTKA divatcipész

A n. é. uri közönség szives tudomására hozom, hogy a Nemzeti Szálloda kedvelt

kerthelyiségét

f. hó 17-én vasárnap most Párisból visszaérkezett világhírű Osztrovski 18 tagu balalajka daltársulat közreműködése mellett megnyitom.

Elsőrendű ételek, italok és pontos kiszolgálásról gondoskodik van.

Szives pártfogást kér

Kladek István
Nemzeti szállodás.

4210

A „Szabadkai Felső Kereskedelmi Iskola” ban 1910-ben érettségit tett növendékek 15 éves találkozójukat folyó évi június hó 28-án Suboticán tartják meg. Néhány barátunk címe sajnos még ismeretlen, ezért kérjük Kántor Jenő, Lélek Imre, Makk István, Mike János, Révész Győző, Hacker Izsó és Fodor Lajos urakat vagy azok hozzátartozóit, sziveskedjenek címüket haladéktalanul közölni a rendezéssel megbízott hatunkkal.

Cím: Roth Dezső Subotica, Generala Milojevića ul. 5.

4219

VILLAMOS SZAKÜZLET

„ENERGIA” műszaki és elektrotechnikai vállalat
Subotica, Kr. Aleksandra ul. 7. I. em.
Kr. Petár Park broj 6. alatti üzlethelyiségbe (vasut-
állomással szembe) költözik.

Közlőkördés előtt a raktáron levő csillárok mélyen
leszállított áron kiárusítatnak.

A n. é. közönség további szives pártfogását kéri

Sólyom Ernő

3759

Caffé Restaurant Abbazia Palić

Értesitem a nagyérdemű palići nyaraló és kirán-
duló közönséget, hogy az ujonan épült, külföldi min-
tára a legmodernebbül berendezett étterem és kávé-
házamat e hó 16-án szombaton, jóhírnevű és közked-
velt Garai Béla ur vezetésével kabaré estélyel, belépő-
díj nélkül, este 8 órakor megnyitom.

A pazarul berendezett étterem és kávéházamban
elsőrendű ételek és italok, valamint cukrász sütemé-
nyek, fagyaltok stb. kaphatók.

Ugyancsak a kávéházamban dominó, sakk, kártya,
szerb. horvát, magyar, valamint külföldi újságok álla-
nak a tisztelt vendégeim rendelkezésére.

Elsőrendű zenekarral reggelig nyitva.

Autóbusz forgalom egész éjjel biztosítva.

Szives pártfogást kér

Vojislav Sztepancsevity

tulajdonos.

Abonánsok nagy árengedményben ré-
szesülnek.

4132

Állami Egyedárusítási Dohányraktár Subotica
NS br. 535.

Hirdetmény

Az Állami Egyedárusítási Igazgatóság 1925. május
11-i Pr. Broj 22677. számú rendelete értelmében a su-
botica állami egyedárusítási dohányraktárnak szüksége
van egy nagy száraz raktárhelyiségre a földolgozott
dohány, cigarettapapiros és gyufa beraktározására.

Felhívatnak tehát az érdekeltek, akik ily raktár
felett rendelkeznek, hogy ajánlatukat a fenti raktárhoz
legkésőbb 1925. június 1-én délelőtt 10 óráig a követ-
kező címre nyújtsák be: Állami Egyedárusítási Dohány-
raktár Suboticán, Paja Kujundžićeva ul. 9.

Az ajánlatokat kellően felbélyegezve kell benyúj-
tani és azoknak a következő adatokat kell tartalmazni:

1. A raktár hosszát, szélességét és magasságát, a helyiség pontos vázrajzával.
2. Hány évre adja ki a raktárt a tulajdonos és a raktár mikor foglaltató el.
3. A havi bér összege, a fizetés módja, hogy a fize-
tés 3 havonként vagy félévenként előre történjék-e.
4. A raktár távolságát az itteni vasutállomástól
km-ben. (utca, házszám)
5. Van-e a raktáron kívül irodának alkalmas helyi-
ség és amennyiben van, a vázlatra ez is feltüntet-
endő.
6. Egyéb feltételek, melyeket a bérbeadó megszab.
Subotica, 1925. május 13.

Állami Egyedárusítási Dohányraktár
Subotica

4109

Hirdetmény

A „Beograd” szálló, kávéház és étterem egész
belső berendezése 1925. évi május hó 25-én délelőtt 9
órákor Pančevón a helyszínen nyilvános bírói árve-
résen eladatik.

Az árverési feltételek Bossán Lipót, bírósági vég-
rehajtónál Pančevon megtekinthetők.

Dr. Mayerhöfer Ferenc
vagyonfelügyelő.

4177

Uj vukovári aratásztító kenőcs szepő, himlőhely, sömör, máj-
folt, kelések, fakadatok, torróssági pörpör, orrvörösség és
minden egyéb aratásztítás ellen.

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arke-
nóccsal a használati masztás szerint alkalmazva, még ko-
rosabb egyenének is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6
dinár, puder 10 dinár.

Minden tégelyon Krajčović, a készítő arkepe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA

VUKOVAR

RIPSZROLLÓK
DAMASZT- és FAROLLÓK

legolcsóbbak, legtartósabbak és legjobbak

Vidaković Testvérek Zagreb, Ilica 40.

Képviselek egész Jugoszláviára kerestetnek. Nagy kereset.

400 DINÁR JUTALOM

annak, ki Sombor és Bezdán közti ország-
uton elveszett börtáskámnak nyomára vezet,
melyben másra teljesen értéktelen iratok vol-
tak. Megtaláló jelentkezzék Szloboda szálló-
dában vagy a rendőrségnél Somborban. 4197

VIG

KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA

OLCSÓ KÖNYVAKCIÓJA

Május 7-től kezdődőleg naponta a lap hasá-
bjain megjelenő hirdetéssel tesszük lehetővé, hogy
a nagyközönség tudomást szerezzen olcsó könyv-
akciónkról. Ez által módjában lesz bárkinek a
gondosan összeválogatott könyvek közül azt, a
mely egyéni ízlésének legjobban megfelel, kivá-
lasztani és ha kívágja és összegyűjti ezeket a
hirdetéseket, hű képet fog kapni a jelenleg rak-
táron levő szépirodalmi könyveinkről.

Minden hirdetés csak egyszer jelenik meg!

Az árak csak addig maradnak érvényben, amig
a raktáron levő készlet tart. Öt különféle könyvet
együttes rendelés esetén bérmentve szállítunk.

I. csoport	Ára most csak D. 55.—
Herzeg Ferenc: Mutamur, regény, 162 oldal	
Kasariné Róz Lola: Pityu, regény, 150 "	
II. csoport	Ára most csak D. 66.—
Herzeg Ferenc: Szabolcs házassága, reg. 140 o.	
Böhme: Ibsen Dida története, regény, 248 o.	
III. csoport	Ára most csak D. 35.—
Karinthy Frigyes: Jelbeszéd, regény 160 o.	
Nádas Sándor: Éjféli muzsika, 200 o.	
IV. csoport	Ára most csak D. 53.—
Dozstejevski: Fehér éjszakák, 145 o.	
Herzeg Ferenc: Fenn és lenn, regény, 190 o.	
V. csoport	Ára most csak D. 66.—
D'Annunzio: Halál diadala, regény, 400 o.	
Bródy: Hercegnéasszony, " 150 o.	
VI. csoport	Ára most csak D. 38.—
Biró Lajos: Nyári zivatar, regény, 140 o.	
Barta Lajos: Czinzéri és Czinzera, reg. 220 o.	
VII. csoport	Ára most csak D. 50.—
Csathó: Juliska néni 120 o.	
Krudy Gyula: Napraforgó 360 o.	
VIII. csoport	Ára most csak D. 50.—
Farkas Pál: Strigorius, regény 140 o.	
Krudy Gyula: Palotai álmok, regény, 220 o.	
IX. csoport	Ára most csak D. 40.—
Daudet: Tartarin az alpokon, 170 o.	
Moly Tamás: Álarcos játék, det. regény, 200 o.	
X. csoport	Ára most csak D. 35.—
Csathó: Blanche vagy a szegény rokon, 120 o.	
Komáromi L: Tiliukó, regény 220 o.	
XI. csoport	Ára most csak D. 26.—
Knut Hamsun: Viktoria 110 o.	
Gáspárné Dávid: Pesti dámák 160 o.	
XII. csoport	Ára most csak D. 40.—
Szomaházy: Titokzatos szerző 130 o.	
Mérimée: Lelkek a purgatóriumban 120 o.	

Vigyázat! A hirdetést őrizze meg!

Csak egyszer jelenik meg!

4018

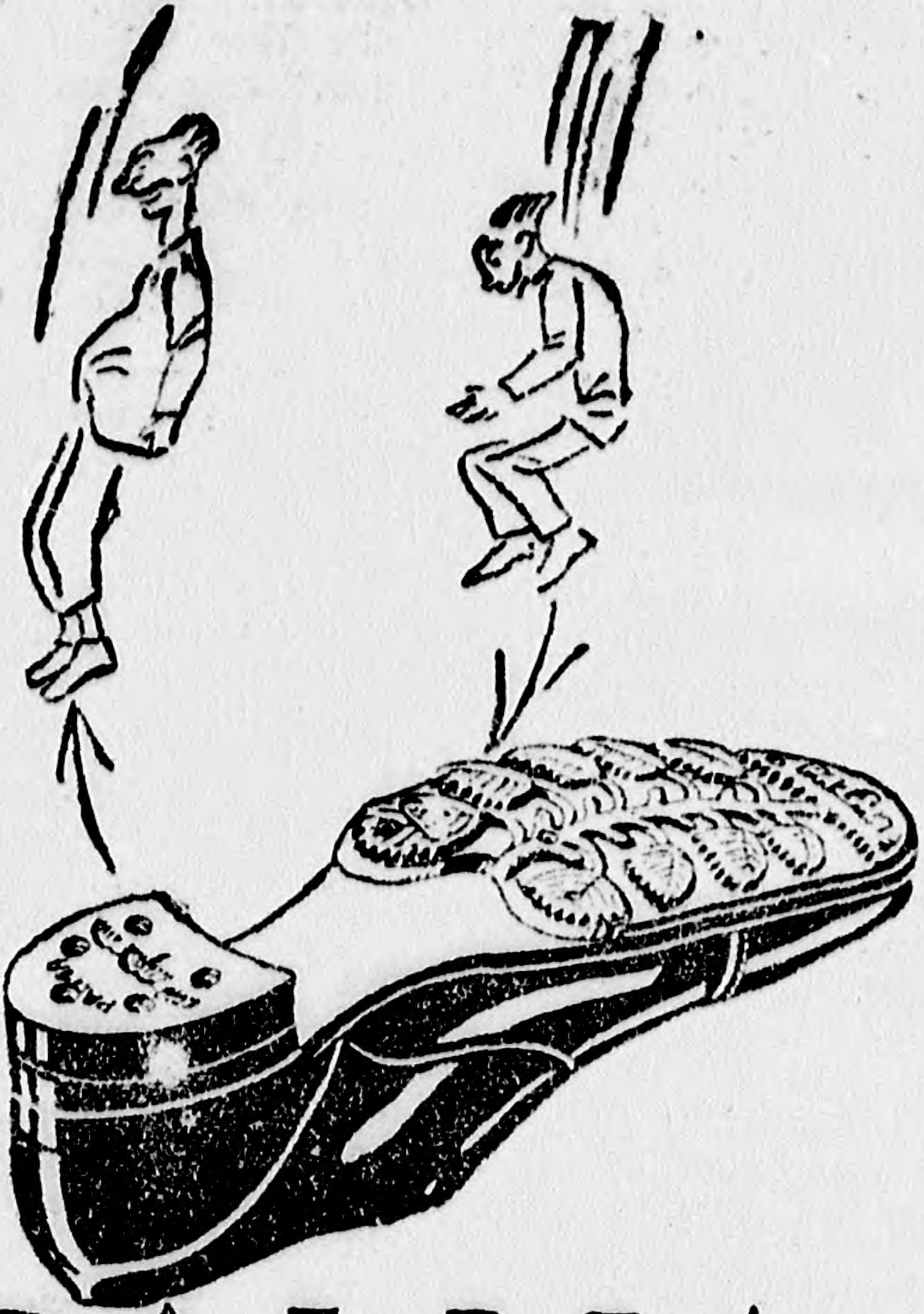
Bérmálásra

ÉKSZEREK ÓRÁK és RIDIKÜLÖK

A LEGOLCSÓBBAN KAPHATÓK

Ádám

ÉKSZERESZNÉL
SUBOTICA
RUDIĆEVA U. 6

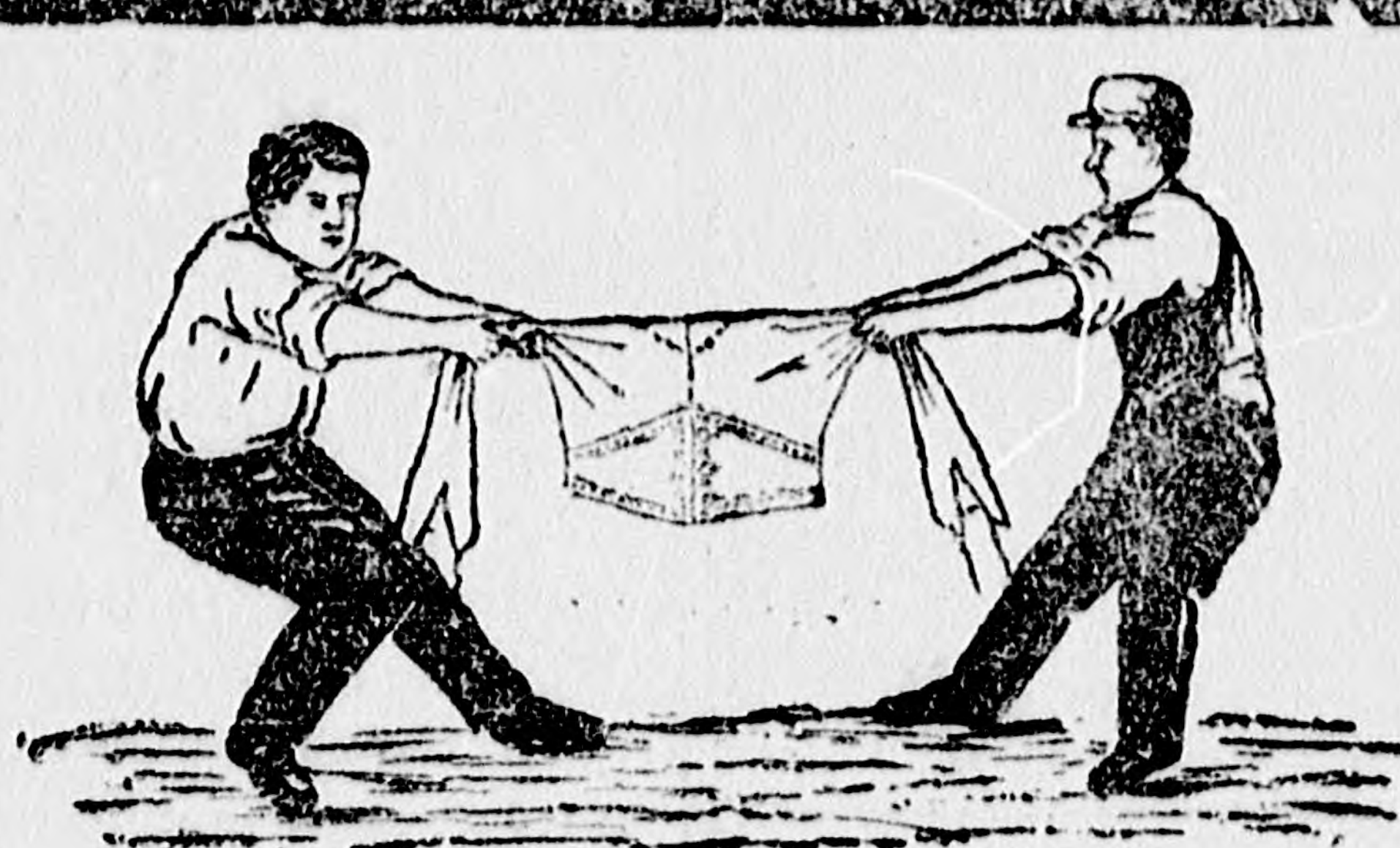
PALMA

KAUCSUK SAROK és TALP
elentáll az időjárásnak — ruganyos — higiénikus

MŰJÉG

tömör táblákban házhoz szállítva darabonként 7 1/2 dinárért állandóan minden mennyiségben kapható. Megrendelhető irodánkban, telefon 12 vagy 746.

HARTMANN & CONEN

ELSZAKITHATATLAN FEHÉRNEMŰ
mindenképp olosóbban
9591 **KRAUSZ BÉLA I DRUG SUBOTICA**
Rudičeva ulica 3. Ügyeljen a címre.

APRÓSZÉN

25 mm-re rostálva, salak képződés nélkül, 12—17% hamu, legjobban megfelel körkemencéknek, gőzmalomnak, villanytelepeknek.
Szállítunk kedvező áron, bérmentve minden vasutállomásra.

D. Koen, szénosztálya Mostar

Ügyes kézi téglaverők

öt esetleg tíz asztalra, igen kedvező feltételek mellett, azonnal munkába léphetnek
Miloradović Péro gőztéglagyáronál
Pančevo, Bánát 4173

Cipőüzlet megnyitási

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala“-hoz, az Apolló épületében
Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan rak taron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsek meg a raktáramat vétkelőzettség nélkül.
Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK

NOVISAD

MÉSZKŐ

TISZTA MÁRVÁNY

vakító fehér, könnyű, nagyon kiadós.
Feltétlenül jobb mint a beremendi vagy harsányi kő. Szállítás prompt, bérmentve minden állomásra.

D. Koen, mészkőbánya Mostar

Novisadon a város központjában
jóforgalmu fodrászüzlet
esetleg lakással együtt
eladó

Cim. novisadi fiókkiadóban (Telefon 58.) 4163

Jóforgalmu üzlet

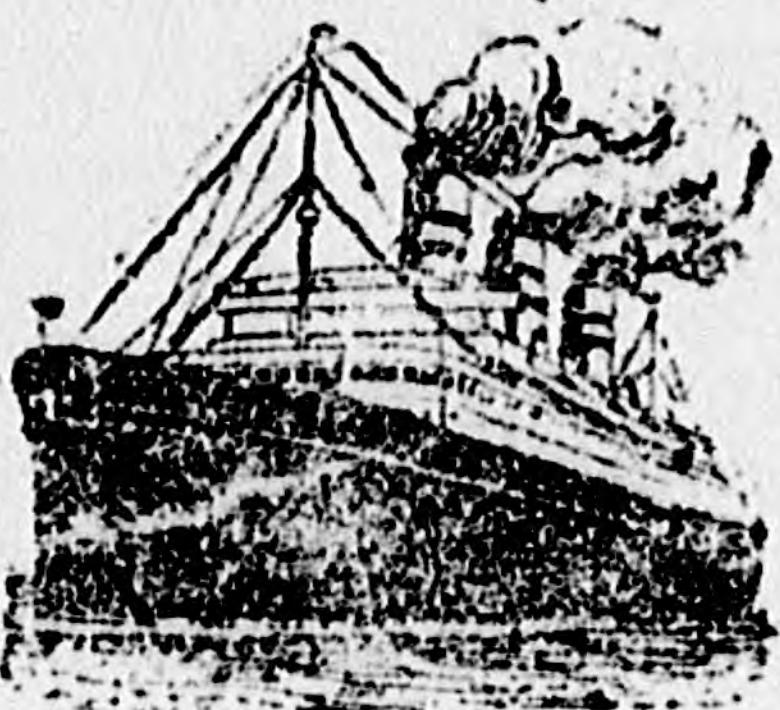
a főtér mellett
más vállalkozás miatt

eladó

Cim a kiadóhivatalban. 4218

„VESNA“ HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG

S U Š A K

Rendszeres személy és áruforgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:
ALDAN SZVETISZLAV vagy Dubro **VELIKA-KIKINDA.**

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bórpalota.
Telep: Sentai put.

AMERIKAI KÉVEKÖTÖMANILLA

Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok,
butorszövet és kárpitós cikkek

Szőnyegek minden kivitelben, kókusz futók
és szőnyeg védők.

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiából (Novellisztikus dolgok)

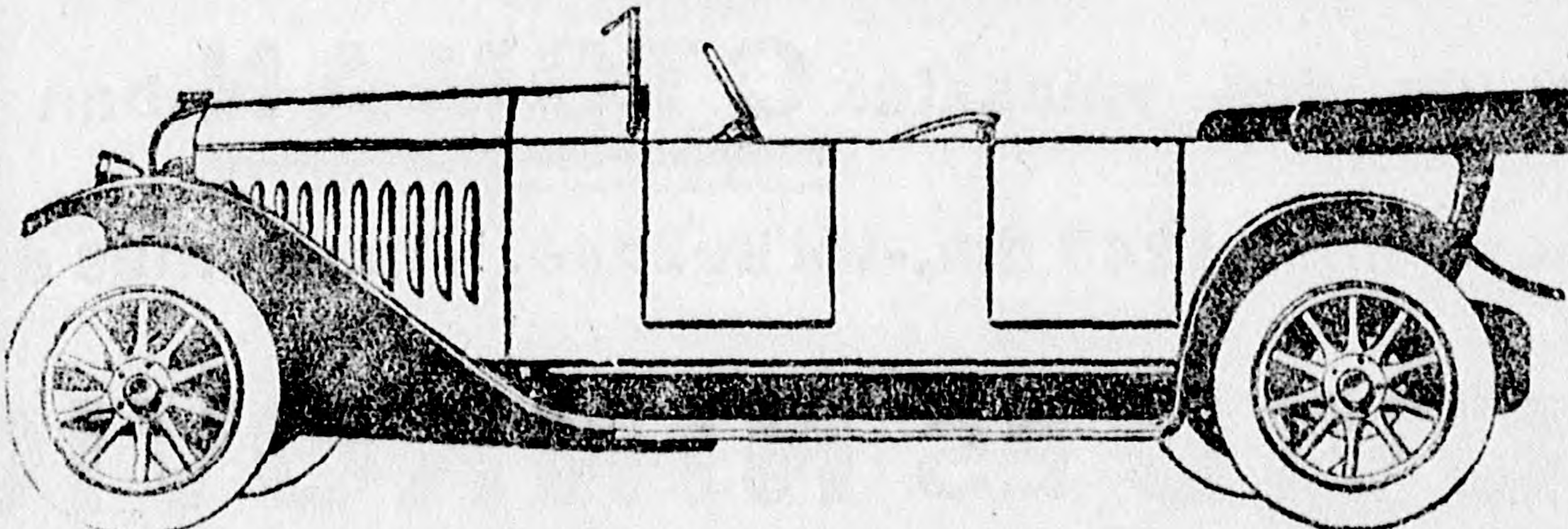
A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szorzónál (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Bánátban írás székhelyű városban, jóforgalmu főfűszerttel, 25 szoba és melléképületekből álló és 100.000 dinár jövedelmű, a főtéren levő **egy emeletes ház** jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál **Dr. Belohorski és Szügyi** forgalmi irodája **Novisad**, Safarikova u. 7. I./10.

MEGÉRKEZTEK

Peugot, Oppel, Studenböcker 6 hengeres autók

Vojvodina vezérköpviselő és lerakat. **Luxus- és teherautók, teherkocsik és motorbiciklik** rendkívül nagy teljesítőképességgel, minimális benzint fogyasztással. A vojvodina utakhoz a legmegfelelőbb, mert magasépítésű kocsik. Kereskedőknek kiválóan alkalmas. Szólia árak! Viszonteladónak **Mamuzsics János Subotica, Sudarevičeva ul. 9.** árendemény!

KÖLNI VIZ

kímérve a legfinomabb
Kummerkrammer-nél
Vidékre is küld!

STENICIN

a legjobban bevált fégőg
és **POLOSKAIRTÓ**
Kezelése egyszerű, nem
piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

Nemesak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy **VADONATUJ AUTÓT** vagy **TRAKTORT**

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévvel előfizet a **BÁCSMEGYEI NAPLO**-ra
Előfizetési ár félévvel 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—szombat—vasárnap
Közóhajra

Jackie Coogan

orizási sikert aratott filmje

KIS KIRÁLY

A sziv hurjain játszó bájos történeli 10 fel.

Mindeket rész egyszerre

Zenekarral

KERT MOZI

a Lifka árnyékos udvarában csütörtöktől vasárnapig
Megnyitó díszelőadás.
Színe kerül
ASSZONYOK ELLENSÉGE

Látványos kiállítás, színezett film. Blasko Ivanec híres spanyol író regénye után.

Főszereplők: Alma Rubens és Lionel Barrymore.

Előadások 5 órakor a Lifkában, fél 9 órakor a Kerti Moztban.

Előadások alatt az I. divízió zenekara hangversenyez.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítunk Kérdezősküldésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Uri családnál, fenjáró beteg mellé, ápolóni keresettek, Jelentkezni Sugár Manónál. 4150

Borbélysegéd, fiatal munkás, azonnal felvétetik. Pigi József fodrász, Bačka-Palanka. 4176

Mindenknek érdeke, hogy megtekintse újonnan bevezetett versenyszabóságát a jó minőségű kőrödi szövetekből. Egy fehérvet férfi öltöny mérték szerint 800 dinár. Egy kamagarn férfi öltöny mérték szerint 950 dinár és így feljebb minden izlést kielégítő divat szerint. **PÉITŠ ISTVÁN** szabó Villsanova ulica 35. 4193

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy 30—32 HP Astra szivógázmotor magánjáró. MÁV gyártmány, keveset használt. Jónás István asztalos, Bač (Bačka). 4179

Eladó 2 drb 8 HP magánjáró garnitúra, 6 HP magánjáró garnitúra, 6 HP huzatos magányos kazán, 20—24 HP magányos magánjáró szivógázmotor, 18—20 stabil nyersolajmotor, a gépekkel csereszüzletet is kötik, vagy megfelelő biztosíték ellenében részletfizetésre is eladok. Rózsa Ferenc, St.-Kaniža. 4083

Kérjenek ajánlatot és vegyenek
Mc. Cormick, Fordson és Körting

traktorokat

1, 2, 3, 4, 5 vasu ekével MÁV gépgyári golyós, csapágyas

cséplőgépeket
Mc. Cormick 1 1/2, 3 és 6 loerős

petróleummotort
Szabadalmazott

Dorn törekrostákat
aratógépeket, manillát, pótrészeket

Eberhardt-féle **ulmi ekéket**
Debreceni gépgyári gazdasági gépek, vetőgépek

Magánjáró atalakításhoz öntvényeket
Schumacher Rezső
Stari Bečej 2058

40—45 HP szivógázmotort keresünk azonnali megvételre. Ajánlatokat ármegejelöléssel Virág-malom, Bezdán, kér. 4184

Eladó egy jókarban levő használt Ganz-féle, 21 HP hengerek, 1 pár 42 colos köjárt és két 3 méteres és egy 5 méteres cylinder. Jovan J. Friedrich, Kovin. 4174

Bácska legforgalmasabb községében egy jóforgalmu, egyedülálló női szabóság berendezéssel együtt azonnal eladó. Bővebb Felvilágosítást Bömchesz közvetítő. Topola. 4198

A Maisai-uton öt kapa here eladó. Érdeklődni lehet Spitzer Zsigmondnál. Petrogradska ulica 30. 4181

Eladó az ötödik körben magános nagy épület három szobával és hozzá tartozó épületekkel. Cim: I. Poštanska ul. 5. Mezsze-üzlet. 4133

Bognárok figyelmébe!
Szallagfűrészgépek 65 centi vágás magassággal golyós csapágyazással, kereken gumival 10.000 dinárért kaphatók Jellinek és Társa Subotica, Pajz Kujundžica ul. 4. 4157

Finem férfiöltöny 680 dinártól, fiúöltöny 300 dinár, divatnadrág 250 dinár, raglán 800 dinár, esőköpeny 350 dinár, porköpeny 250 dinár, gépészköpeny 220 dinár, lüszterkabát 480 dinár Eisler Izsónál. Barátok-temploma sarán. 4131

Üzemben levő mészégetőtelep (2 kemencével) eladó egyéb vállalkozás miatt. A telep Bačka nagy városában a vasuti állomás mellett 600 □-öl területen fekszik. cserépfedélű házzal, melléképülettel, mely terület egyéb ipartelepnek, fakereskedésnek is kitűnő hely. Ertekezni lehet Bergel Jakabnál. Senta. 4068

Beltéren nagyon szép különbejáratu szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 4227

Butorozott szoba, Mucsv-telep 94. sz. alatt kiadó, Volí-vendéglővel szemben. 4193

Palicson, fenyvesben, Nemes-villában. kétszobás lakás kiadó. 4185

Két vagy három elegánsan butorozott lakás, esetleg konyhahasználattal azonnal kiadó. Trumbića ulica 3. 4175

Láb- kéz- és hónaljzadásnál egyedüli biztos szer a Reform kenőcs és hintőpor. Hasonló nevű utánzásoktól óvakodni kell. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában dobozoként Din. 8.— árban — ahol nincsen, a készítőnél: Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostánál. 3590

Kiadó három bódéhelyiséget a Frankopanska utcán. Ugyanott egy szalmigvár felszerelés, jókarban eladó. Palicson három nyári lakás konyhával, butorozva, kiadó. Érdeklődni Frankopanska ul. 15. 4134

Pliissirozás, guvrirozás, gombbehuzás és előnyomda Aida kézimunkaüzletben. Csirkepiac, kisköz. 3747

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágakőfoglaltást megvárhatják Blahánál, Subotica, Edénypiac. 4126

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, urivagyonos körökben diszkrétén közvetít Faragó Irodája Budapest, Népsház-utca 16. Céglizéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. 3803

FOGLALKOZÁS

Egy fiatal bádósszegéd kosszítal felvétetik. Braca Bleier, Baimok. 4226

Vizsgázott soffőr, perfect szakember, ki már huzamosabb ideig autót vezetett s aki garanciát tud nyújtani, felvétetik. Cim a kiadóban. 4224

Intelligens házvezetőnőt kéttagu családhoz keresek, ki a házi munkát egyedül végzi. Ajánlatokat »Házvezetőnő« jelígre a kiadóba kérek. 4178

Kosárfonó- és butorfonóparhoz tanonc felvétetik Major és Társánál. Cara Dušana ulica 6. 4215

Gépész állást keresek azonnali belépéssel. Címem: Eugen Kispeti strotar, Kolodvorska ulica 82. Virovitica. 4211

Okleveles gyógyszerész kerestetik július 1-től három havi kíségitésre. Cim a kiadóban. 4196

15 vagon 4214

I. osztályu

bükkhasáb

eladó. Októberi vágás. Cim a kiadóban.

Ügyes, megbízható iccést keresek. Feltételek meg tudhatók Mányi Borivcj borkereskedőnél. Sentán.

Esztergályos-tanoncok fizetéssel felvétetnek. Glied fakeskedés. Bajai-ut. 4178

A közeledő nyári és fürdőszezónra megérkeztek a legujabb párisi

selyem- gyapju- és pamutárunk

Rendkívül nagy és dus választék **OTOMAN**-ban és minden más selyemáruban női felöltőkre méterenkint 245 din.-tól kezdve. Minden más áru is a legmérsékeltebb áron

KONJOVIĆ ÉS NINKOVIĆ BEOGRAD

a Tudományos Akadémia palotája. - Telefon 38-07. 4026

Érettségizett, jószámloló, ügyes irodai gyakornok adia be ajánlatát csak írásban Barzel vaskereskedésbe Suboticán. 4191

Fehérnemű, kézimunka, himzést vállalok. A legfinomabb munkát olcsó árért végzem. Biró Lujza, Mokrin (Banat.) 4217

Rövidáruangróüzlet következő alkalmazottakat keres: Irodista, könyvelésben, levelezésben jártas, gyorsírást tudók, a német nyelvet írásban és szóban jártasak előnyben. — A szakmában perfect segéd, ki mint helyi ügynök is megfelelné. Csakis olyanok ajánlkozhatnak, akik ilyen minőségben már működtek. — Kifutófiuk felvétetnek. 4225

Napi 2—3 órai munkára perfect német levelezőt, ki a könyvelésben is jártas, keresek. Cim a kiadóban. 4079

Tanonc és idősebb kifutófiuk felvétetnek Sági és Marianovičnál, Subotica. 4166

Kifutófiukat felvesz Heuduska i Hermann. 4151

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgvakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi, női raglán és télikabátnak való. Ékszer, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgvak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

PALICSI STRAND MEGNYITÁSA!

A PALICSI STRANDON

a fürdő és vendéglő f. hó 17-én vasárnap megnyílik. A vendéglőben elsőrendű konyhát vezetünk, kitűnő italokról gondoskodunk s biztosítjuk a közönséget legolcsóbb árainkról. Abonnenseket felvesszünk. Elsőrendű cigányzenekar. — Elvállaljuk bankettok, bálak, társasvacsorák rendezését a legkényesebb izlésnek megfelelően.

ICAZGATÓSÁG

Eladó 333 holdas birtok harmadrésze, vagyis 111 hold, a hozzátartozó 11 épület, 22 ló, 70 szarvasmarha, kb. 300 disznó, 220 birka és bárány állományval és idej termékkel. Családi okok miatt azonnal átadó kedvező fizetési feltételekkel. Bővebbet özv. Kramerné ügynökségi irodájában Osijek I. Kapucinska ul. 10. Telefon 648. 4138

KÜLÖNFÉLE

Két egymásba nyíló elegánsan butorozott uccal szoba és konyha a főtéren kiadó. Cim a kiadóban. 4232

Kétgyas butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, kiadó. Baiski put 26.

Pincehelyiség Gombkötő utca 11 alatt kiadó. Bővebbet Brača Ujhely, Gombkötő utca 15 megtudható. 4182

Szelepházakat Marschali regulátorral, MÁV lokomobilokhoz szalma- és törekrázó tengelyeket készit Fuchs gépműhelye Kula, Bačka. 4183

KÉKKŐ és RAFFIA
a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárok
Sugár Manónál
Subotica 3952

Butorozott szoba egy személyre kiadó, Cara Lazara (Füziás) ulica 8. 4170